

Volat bezpečáka či rovno záchranku? Kúpiť bitcoiny alebo si poplakať? (Anketa ku kyberbezpečnosti)	3
Online, zive.aktuality.sk, 23. 2. 2024, 9:00	
AKTUÁLNE :24	7
Televízia, AKTUÁLNE :24, 23. 2. 2024, 10:00	
Kto v záhrade upratuje namiesto nás?	8
Online, zahrada.sme.sk, 23. 2. 2024, 10:06	
Svet okolo nás	10
Rozhlas, Svet okolo nás, 23. 2. 2024, 14:48	
Žurnál Rádia Regina	11
Rozhlas, Žurnál Rádia Regina, 23. 2. 2024, 17:00	
Žurnál Rádia Regina	12
Rozhlas, Žurnál Rádia Regina, 23. 2. 2024, 17:00	
Žurnál Rádia Regina	13
Rozhlas, Žurnál Rádia Regina, 23. 2. 2024, 17:00	
Študentská právna poradňa na právnickej fakulte univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach	14
Rozhlas, Žurnál Rádia Regina o 17.00, 23. 2. 2024, 17:12	
Teraz pozerat' čiarky v Trestnom zákone? Susko prekvapil bývalého ústavného sudcu	15
Online, kosice.korzar.sme.sk, 23. 2. 2024, 19:00	
V Košiciach otvorili výstavu orchideí	18
Televízia, Správy RTVS, 23. 2. 2024, 19:48	
LIEČIVÍ ĽUDIA	19
Tlač, Zdravie, 24. 2. 2024	
PATENT NA PLODNOSŤ	20
Tlač, Zdravie, 24. 2. 2024	
Všetci milovníci orchideí smerujú do Košíc. Začala sa tu najväčšia slovenská výstava týchto rastlinných skvostov	23
Online, pravda.sk, 24. 2. 2024, 6:00	
MEDI Noviny 24. 02. 2024 TV Doktor	24
Online, tvdoktor.sk, 24. 2. 2024, 6:30	
Ružomerskí gymnazisti reprezentovali školu na súťaži v robotike	26
Online, zijemvrk.sk, 24. 2. 2024, 12:08	
Košická botanická záhrada UPJŠ vystavuje jedinečné orchidey	27
Online, tasr.sk, 24. 2. 2024, 12:50	
Košice	28
Online, bleskovky.zoznam.sk, 24. 2. 2024, 12:50	
Košická botanická záhrada UPJŠ vystavuje jedinečné orchidey	29
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 24. 2. 2024, 12:50	
Košická botanická záhrada UPJŠ vystavuje jedinečné orchidey	30
Online, teraz.sk, 24. 2. 2024, 13:02	
Botanická záhrada opäť rozkvitla orchideami	31
Online, kosiceonline.sk, 24. 2. 2024, 13:40	
Košická botanická záhrada vystavuje jedinečné orchidey	32

Online, standard.sk, 24. 2. 2024, 14:24

Košická botanická záhrada UPJŠ vystavuje jedinečné orchidey 33

Online, hlavnespravy.sk, 24. 2. 2024, 16:03

Sedemsto orchideí sa ocitlo na jednom mieste v košickej botanickej záhrade 34

Online, aktuality.sk, 24. 2. 2024, 18:00

Košická botanická záhrada UPJŠ vystavuje jedinečné orchidey 35

Online, slovensky-vecernik.sk, 24. 2. 2024, 19:07

Ako môžu technológie zlepšiť starostlivosť o pacienta a zefektívniť procesy? 36

Online, techbox.sk, 25. 2. 2024, 7:33

Teraz pozerajte čiarky v Trestnom zákone? Susko prekvapil bývalého ústavného sudcu 37

Online, sudcovia.sk, 25. 2. 2024, 18:18

Fakulta tvrdí, že viac medikov zvládne. Študenti: Už teraz sa tlačíme pri pacientoch 40

Online, kosice.korzar.sme.sk, 25. 2. 2024, 19:00

HÍRKOSÁR 43

Tlač, Új Szó, 26. 2. 2024

Volať bezpečáka či rovno záchranku? Kúpiť bitcoiny alebo si poplakať? (Anketa ku kyberbezpečnosti) [🔗](#)

📅 23. 2. 2024, 9:00, Zdroj: zive.aktuality.sk [🔗](#), Vydavateľ: Ringier Slovakia Media s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 48 919 GRP: 1,09 OTS: 0,01 AVE: 1113 EUR

Firemný článok

Pýtame sa profesionálov: Ako budete reagovať, keď vám príde blízky človek zúfalo oznámiť, že má zašifrované alebo zmiznuté všetky fotky v počítači a po zaplatení výkupného ich dostane späť?

Jaroslav Ďurovka riaditeľ, Národné centrum kybernetickej bezpečnosti SK-CERT

Prvá rada je rovnaká bez ohľadu na to, kto čelí ransomvéru – nepodľahnúť panike a neplatiť výkupné. Platba nemusí stačiť. Je vysoko pravdepodobné, že šifrovacie kľúče vám útočník nepošle, alebo bude s vydieraním pokračovať. Vždy je dobré obrátiť sa na bezpečnostných expertov, ktorí vedú pomôcť s analýzou toho, čo sa stalo, ale aj s obnovou dát. Ďalším správnym krokom je nahlásiť incident na Národný bezpečnostný úrad a prípadne podať aj trestné oznámenie na políciu. Najlepšie je však predchádzať takýmto incidentom – učiť sa, na čo si dávať pozor, a dodržiavať pravidlá kybernetickej bezpečnosti.

Zdroj: respondent

Ivan Kopáčik bezpečnostný expert, Gordias

Blízky človek bude asi v šoku, takže zhruba: 1) Upokojím 2) Zistím rozsah škôd 3) Zistím, či neexistuje záloha napríklad v cloude 4) Vysvetlím, že platiť určite nie, lebo je to zbytočný pokus 5) Presmerujem na špecialistu, ktorý sa riešením tohto typu incidentov rutinne zaoberá.

Zdroj: respondent

Katarína Kročková odborníčka na ochranu osobných údajov, Kročka & Partners

Všetkých mojich blízkych som poučila o tom, ako sa majú chrániť v online priestore. Avšak, ak by nastala situácia „Houston, máme problém!“, určite by som blízku osobu upokojila. Zistili by sme čo najviac informácií o tom, čo sa presne stalo a akým spôsobom, o aký druh fotografií ide a samozrejme, či existuje záloha. Odporučila by som jej nekomunikovať s útočníkom, neplatiť mu výkupné.

Zdroj: respondent

Marián Trizuliak architekt kybernetickej bezpečnosti, Západoslvenská distribučná

Nepredpokladám, že odpoveď je určená kolegom z brandže, skôr kamarátovi a keďže ho dobre poznám, tak - nehovoril som ti stokrát, že nemáš klikať na všetko, čo máš v mejloch? Alebo nebudaj ťa zase raz zlákala cracknutá hra? Super, máš ponaučenie. A ďakujem za hodiny strávené reinštaláciou počítača.

Zdroj: respondent

Timea Tomčová manažérka informačnej bezpečnosti, Poisťovňa Union

V prípade, že už je na osvetu neskoro a došlo k úniku, prípadne zašifrovaniu dát a útočník žiada výkupné, radím neplatiť. Pri platbe nie je istota, že bude dodržaná dohoda zo strany útočníka, a škoda môže byť vo výsledku ešte väčšia.

Zdroj: respondent

Peter Dufek manažér kybernetickej bezpečnosti, Penta Hospitals SK

Najskôr by som asi prejavil úprimnú ľútosť a potom vysvetlil, že takému prísľubu netreba veriť, rozhodne nič neplatiť, lebo to nie je záruka vrátenia. Nikdy ich nezíska späť, aj keby bol ochotný zaplatiť. Ako ďalší krok by som odporučil vykonať potrebné kroky, od výmeny disku či systému cez inštaláciu antivírusu, zabezpečenie domácej siete až po pravidelné zálohovanie. Najlepšou školou je vlastná skúsenosť!

Zdroj: respondent

Jana Puškáčová manažérka útvaru Informačná bezpečnosť, MOL IT & Digital Slovensko

Klebety a fotky na internete sú ako perie. Keď ich raz rozšíriš, viac ich pod kontrolu nedostaneš. Ani za peniaze.

Zdroj: respondent

Tomáš Zaňko CEO, etický hacker, Citadelo

Pokojne vysvetlím, že výpalné platiť nebudeme a dáta obnovíme zo zálohy. Verím, že moji blízki už základnú hygienu kybernetickej bezpečnosti zvládajú. Efektívne zálohovanie je jej súčasťou.

Zdroj: respondent

Július Selecký senior technický špecialista, ESET

V prvom rade ho upokojím a odporučím mu neplatiť. Následne mu pripomeniem našu dávnu debatu o dôležitosti zálohovania. Takže môj blízky človek si pripojí externý disk, na ktorý už medzičasom zabudol, a obnoví si tie fotografie. Respektíve si ich obnoví z cloudu.

Zdroj: respondent

Michal Sekula bezpečnostný konzultant, Eviden Slovakia

Ak je to naozaj môj blízky človek, má spravené zálohy – a v tom prípade je riešenie pomerne jednoduché. Rozhodne však neodporúčam platiť výkupné. Nielen preto, že to páchatelov len povzbudí, ale často sa po zaplatení dáta nedajú obnoviť, prípadne útočníci kľúč ani neposkytnú. Útechou môže byť, že ide „len“ o fotky a nie napríklad o citlivé dáta z podnikania. Každopádne je to pomerne drahý spôsob, ako si uvedomiť dôležitosť zálohovania.

Zdroj: respondent

Roman Čupka hlavný konzultant, Progress, CSO Istrosec

Ak neexistuje „dešifrovací kľúč“, prejavím najhlbšiu sústrasť nad stratou dát a odporučím výkupné radšej investovať do predplatenej cloudovej služby, osobného dátového úložiska a nového počítača, či radšej dvoch, a to vrátane VPN služby. Poskytnem radu, ako správne automatizovane a pravidelne dáta zálohovať a v prípade obdobných prípadov ich aj jednoducho obnovovať. A to nielen fotky, súbory a citlivé informácie ale aj systémové nastavenia počítača, či mobilného telefónu. Posledná rada bude zmeniť všetky používané heslá. Plus pár jednoduchých typov ako sa v digitálnom priestore správať obozretne a zodpovedne.

Zdroj: respondent

Ivan Makatura generálny riaditeľ, Kompetenčné a certifikačné centrum kybernetickej bezpečnosti

Snažil by som sa vysvetliť, že ani zaplatením výkupného väčšinou svoje dáta späť nezískam. Potom zistím, aké staré sú zálohy jeho dát. A pokiaľ žiadne zálohy nemá, potom mu už len zavolať záchranku. Rovnako ako po nakazení sa biologickým vírusom, by bolo zbytočné začať chorého človeka presviedčať o potrebe prevencie.

Zdroj: respondent

Michal Srnec vedúci oddelenia informačnej bezpečnosti, Aliter Technologies

Očakávanie, že zaplatením výkupného sa automaticky zaručí vrátenie dát, je viac než otáznе. Pravdepodobnosť úspechu je ako hod mincou. Vysvetlil by som, prečo nie je dobrý nápad platiť za dešifrovanie a skôr by som sa zamerl na hľadanie technickej odpovede. Napríklad ako zistiť, o aký typ ransomvéru ide, či existujú dostupné dešifrovacie kľúče alebo návody na jeho rozlúštenie. No aj pri tejto ceste sú šance na úplné získanie všetkých dát stále len „fifty – fifty“.

Zdroj: respondent

Tomáš Valenta riaditeľ, Check Point Software Technologies na Slovensku

Že by pomohlo zaplatiť a do pár minút bude všetko naspäť bez akýchkoľvek následkov? Neverím, že by to niekto myslel vážne. Takže: Neplatiť, neplatiť a ešte raz neplatiť. No a samozrejme čo najskôr inštalovať kvalitnú ochranu.

Zdroj: respondent

Andrej Žucha generálny riaditeľ, ALISON Slovakia

Máš zálohu? Ak nie, tak sa so všetkým rozlúč.

Zdroj: respondent

Marián Illovský auditor kybernetickej bezpečnosti, Auditori.it

„Pokoje, však určite máš nastavené zálohovanie“. Pravidelné zálohovanie dôležitých dát mimo zariadenia, kde sú primárne uložené, je dnes už štandard.

Zdroj: respondent

Pavel Nechala advokát, Nechala and partners

V prvom rade určite neplať výkupné a odpoj okamžite od siete všetky napadnuté zariadenia. Obnovenie záloh ako aj ďalšie kroky budú vyžadovať profesionálnu pomoc. A akonáhle sa primárny problém vyrieši, je potrebné sa vrátiť k základom. Teda položiť si otázku, ako zlepšiť odolnosť voči kybernetickým hrozbám.

Zdroj: respondent

Tomáš Hettych viceprezident, ISACA

Ak je počítač napadnutý ransomvérom, prvotná reakcia je uklidniť známeho a presvedčiť ho, aby nič nezaplatil. Zaplatenie výkupného väčšinou nikam nevedie. Následne overiť verziu malvéru a pokúsiť sa zohnať kľúč na dešifrovanie. Väčšina kľúčov sa po určitom čase publikuje. Ak sú fotky a súbory len zmazané, tak použijem špecializovaný nástroj na obnovu a s vysokou pravdepodobnosťou ich obnovím.

Zdroj: respondent

Marek Madžo technický riaditeľ centra kybernetickej bezpečnosti void SOC, Soitron

Reagoval by som rovnako ako pri zákazníkoch - podľa incident response plánu pri ransomvéri. Prvým krokom je analýza a zhodnotenie situácie, ktorá nemusí byť vždy taká zlá ako sa zdá na prvý pohľad...niekedy je aj horšia. Odporúčam neplatiť výkupné, čiže nepodporovať útočníkov a zamerať sa v paralelných streamoch na obnovu dát, investigáciu rozsahu a príčiny incidentu s návrhom a prijatím opatrení.

Zdroj: respondent

Pavol Sokol vedúci CSIRT-UPJS, **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dôležité je v danej chvíli ostať pokojný a upokojiť aj obeť ransomvér útoku. Zašifrované fotografie ešte nemusia znamenať úplnú katastrofu. Môžu existovať záloha dát, útočník svoj útok nemusel vykonať dôkladne, alebo je dostupný nástroj na dešifrovanie súborov. Medzi prvými krokmi by som ale poradil izolovať zariadenie od počítačovej siete a podľa získaných informácií by som navrhol ďalšie kroky.

Zdroj: respondent

Jakub Berthoty advokát, Dagital Legal

Samozrejme by som na počkanie všetko odšifroval.

Zdroj: respondent

Ján Golais poradca bezpečnosti, Slovak Telekom

„Vidíš, ja som ti to vravel...“ A v žiadnom prípade nech neplatí. Nech si spustí cez restor dát z natívnych funkcií operačného systému. A tiež by som mu pripomenul dôležitosť zálohovania a obnovy dát.

Zdroj: respondent

Martin Oczvirk riaditeľ odboru informačnej bezpečnosti a certifikácie, Úrad na ochranu osobných údajov

Určite by som poradil neplať žiadne výkupné. Garancia vrátenia fotiek neexistuje. Ak nemáme zálohu alebo nás s fotky stavajú do chúlостivej situácie, môžeme si spolu jedine poplakať. Aby sme sa takejto situácii vyhli, je treba dodržať nasledovné minimum: pravidelne aktualizovať systém, zálohovať a šifrovať údaje a mať antivírus.

Zdroj: respondent

Henrich Šnajder manažér IT bezpečnosti, Orange Slovensko

Ak by boli dáta zašifrované a používateľ ich nemal zálohované, zistil by som použitú verziu ransomvéru a odzálohoval by som všetky zašifrované dáta. Niekedy je dôležité dostať sa k niektorým originálnym dátam, napríklad k tým, čo boli odoslané na iné zariadenie. Existuje šanca, že dáta bude možné dešifrovať ihneď alebo v budúcnosti pomocou dešifrovacích nástrojov. Ako druhé by som poradil, ako sa efektívne zabezpečiť proti ransomvérovým hrozbám do budúcnosti.

Zdroj: respondent

Ján Adamovský riaditeľ bezpečnosti, Slovenská sporiteľňa

Spoločne si sadneme, nájdeme spôsob, ako sa z roviny emócií dostať do roviny faktov. Vysvetlíme si, že platenie výkupného ako finančná podpora kriminálnych aktivít nie je cesta. Pozrieme sa na to či má zálohy. Zistíme, ako k strate prišlo. Ak sa obnova fotografií podarí, všetko dobre dopadlo. Ak nie, svet nekončí. Ľudia sa učia na cudzích, ale častokrát aj na vlastných chybách.

Zdroj: respondent

Tomáš Loveček prodekan pre vedu a výskum, Fakulta bezpečnostného inžinierstva Žilinská univerzita

Opýtal by som sa, čo na fotkách bolo. Potom, či sú fotky zálohované a kde. Ak áno, nech disk, či kľúč rozhodne nikto nikam hneď nepripája, keďže väčšina z nás by si určite chcela pozrieť, o čo prišla. Ohľadom platby je odpoveď jasná, ale ruku na srdce - kto by to za určitých okolností nezvažoval. S informáciami ohľadom ohlásenia, odpojenia, reinstalácie, update, zmeny hesiel, by som obeť útoku v tú chvíľu netrápil. Každopádne fotokniha je istota.

Zdroj: respondent

Anketa vyšla dnes v špecializovanej prílohe Kybernetická bezpečnosť v Hospodárskych novinách. Do pozornosti dávame aj titulný článok Ransomvér? Vaše obavy sú oprávnené : Ransomvérové útoky sa robia so šifrovaním a aj bez šifrovania. Útočníci preskúmajú, čo má akú hodnotu, ukradnú, čo sa dá, a potom začnú vydierať. Vás aj vašich zákazníkov.

Autor: Firemný článok

AKTUÁLNE :24 [🔗](#)

📺 23. 2. 2024, 10:00, Relácia: **AKTUÁLNE :24**, Stanica: RTVS 24, Vydavateľ: Rozhlas a televízia Slovenska, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

[strojový prepis] ...Študentská právna poradňa na právnickej fakulte **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** znova ponúka svoje služby. Susedské spory, vyživovacia povinnosť, dedenie, neplatné skončenie pracovného pomeru, ale aj otázky týkajúce sa obchodnej spoločnosti. To je agenda, v rámci ktorej pomáhajú študenti práva verejnosti....

Kto v záhrade upratuje namiesto nás? [🔗](#)

📅 23. 2. 2024, 10:06, Zdroj: zahrada.sme.sk [🔗](#), Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Adrián Purkart, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 1 420 GRP: 0,03 OTS: 0,00 AVE: 256 EUR

Prírodná drvička pracuje na plné obrátky.

Lístie nie je jediný organický materiál, ktorý rastliny v priebehu roka produkujú. Sú to vo veľkom objeme aj lupene kvetov, peľ, chumáče, kôra, drevo a časti bylín. S ich likvidáciou nám pomáha obrovské množstvo organizmov. Sú to napríklad žižiavky, mnohonôžky, chvostokoky, a napríklad až päťdesiat rôznych druhov tuzemských dážďoviek.

Súvisiaci článok Súvisiaci článokKtorý hmyz sa sťahuje, ktorý má nemrznúcu krv a ktorý lieta v kožušku? Čítajte

Zhrabávanie lístia patrí medzi rutinné práce každého záhradkára. Nie je to však jediný organický materiál, ktorý rastliny v priebehu roka produkujú. V jarnom období zasypú záhrady chumáče topoľov, lupienky kvetov ovocných drevín, ale aj množstvo peľu. Naopak, koncom vegetačnej sezóny sa hromadí biomasa v podobe mŕtvych častí bylín a tráv vrátane veľkých objemov lístia a konárikov stromov.

Upratovacia čata

Na to, aby bola táto hmota pretransformovaná do podoby vhodnej na opätovnú výživu rastlín, je potrebná pomoc množstva organizmov. Medzi tú najdôležitejšiu skupinu radíme prvotných konzumentov. Ide o akúsi upratovaciu čatu, ktorá premení čerstvý organický odpad do podoby vhodnej pre ďalšie úrovne pôdotvorného procesu. Najčastejšie prebieha rozomieľaním veľkých kusov na drobný materiál. Ide o veľmi dôležitý prírodný fenomén, ktorý zabezpečuje základnú hygienu životného prostredia a kolobeh živín. V okolí ľudských sídiel ho považujeme za samozrejmosť, viete však, kto tento proces zabezpečuje?

Rovnakonôžky nepatria medzi hmyz, sú to kôrovce. Niektoré sa dokážu stočiť do guľôčky. (zdroj: Foto - Adobe stock)Nočné suchozemské kôrovce

Stretávame sa s nimi v záhrade takmer denne a mnohí ich poznajú už z obdobia detstva. Majú mnoho lokálnych názvov, no najčastejšie sa označujú ako žižiavky, svinky či rovnakonôžky. Mylne ich mnohí zaraďujú medzi chrobáky. Ide o kôrovce a s istou mierou nadnesenosti sú vzdialenými príbuznými kreviet. Dá sa to poľahky overiť – keď si otočíme ich telíčko, nezbadáme typických šesť kráčavých končatín, ale 14.

Majú taktiež odlišné dýchacie ústrojenstvo. Na Slovensku ich nájdeme takmer všade. Pôdny zoológ Andrej Mock z **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** spomína v rôznych štúdiách prítomnosť takmer 50 rôznych druhov. Sú zvyčajne do jedného centimetra dlhé a nesú sivé sfarbenie, občasne so žltým vzorom. Niektoré druhy sú schopné stočiť sa v nebezpečenstve do guľôčky. V záhrade sa cez deň skrývajú pod dlaždicami, v štrbinách múrov, v hromade dreva a pod rôznymi inými predmetmi. Vychádzajú po zotmení a požírajú všetok organický odpad vrátane hniúcich plodín a mŕtveho hmyzu.

Veľa nôh, a predsa sa nepotknú

Hrubšie vrstvy opadaného lístia skrývajú mnoho života. Prekvapiť nás môžu podlhovasté červovité tvory s množstvom nôh. Ide o mnohonôžky. U nás žijúce druhy nedosahujú viac ako päť centimetrov. Hoci majú desiatky končatín, sú pomerne pomalé. Nemajú sa kam ponáhľať, napokon, žijú obklopené svojou potravou. Množstvo nôh potrebujú na predieranie sa substrátom. Postupne počas celého roka prežierajú hniúce lístie a premieňajú ho na trus pripomínajúci malé omrvinky. Občas sa vyskytujú vo veľkých počtoch a tak v súhre ich aktivita funguje ako drvička rastlinného odpadu.

Podobnú záslužnú činnosť nedokáže robiť v prírode len tak hocikaký organizmus. Najväčšou prekážkou je trávenie celulózy a lignínu. Mnohonôžkam pomáhajú k ich rozkladu symbiotické mikroorganizmy žijúce v tráviacom trakte. Ako sa do nich dostanú? Zaujímavo. Samice kladú vajíčka budúcich mnohonôžok do vnútra vlastných výkalov. Mláďatá sú tak nútené sa z nich prehrýzť von a tak ich od matky získajú.

S likvidáciou lístia pomáhajú človeku myriady organizmov. (zdroj: Foto - Adobe stock)Dážďovky sa v daždi netopia

Patria k ikonickým spracovávateľom odumretých častí rastlín. Na jednom hektári pôdy ich dokážu žiť až tri tony. Podľa typu pôdy to predstavuje 80 až 800 jedincov na štvorcový meter. V našej faune je táto masa zastúpená vyše 50 rôznymi druhmi. Ich prítomnosť v pôde je mimoriadne žiadaná. Svoju užitočnosť stavajú na spôsobe získavania potravy. Požírajú organickú hmotu spolu s minerálnou zložkou pôdy – doslova sa ňou prežierajú. Preliezaním pomedzi štrbiny substrátu vytvárajú nové póry, ktorými dokáže vsakovať voda do hlbších vrstiev.

Magazín Doma v záhrade v predaji do konca februára

Chodbičky si spevňujú slizom a vytvárajú tak vhodný substrát pre rozvoj pôdnych húb. Rastliny využívajú práve tieto chodbičky na lepšie zakoreňovanie. Ekologicky významné sú druhy, ktoré aktívne vyliezajú na povrch a zaťahujú odumreté listy rastlín hlboko pod povrch. V

prípade bežnej dážďovky zemnej to môže byť až hĺbka vyše dvoch metrov. Pri intenzívnych zrážkach dokážu trusom upchávať chodbičky tak, aby nedošlo k ich vytopeniu. Dážď pritom využívajú na migráciu do nového prostredia. Vlhký povrch zabraňuje vysušaniu tela, zároveň je cesta po zemskom povrchu výrazne rýchlejšia ako pod ním. Aj preto ich v sychravom počasí možno pozorovať vo veľkých množstvách.

(zdroj: Foto - Adobe stock) Mikrosvet je plný atlétov

Jedna z najpočetnejších skupín pôdných organizmov sú chvostokoky. Sú to drobné, asi 1-8 milimetrov veľké tvory. Ide o bezkridly hmyz žijúci vo vlhšom prostredí. Pre špecifickú stavbu ústneho ústrojenstva sa živia mŕtvou organickou hmotou tak, že z nej vycucávajú tekutý hnijúci obsah. Podobne sa pasú aj na povlakoch rias a siníc. V zdravej pôde sa vyskytujú vo veľkých počtoch, výnimočne aj vyše 100 000 jedincov na štvorcový meter. Tým, že majú krehké telo, sú častou obeťou rôznorodých predátorov. Vyvinuli si však unikátnu stratégiu úniku.

Zospodu tela majú štruktúru podobnú napruženej prehnutej vidličke, ktorá sa v nebezpečne uvoľní a ako pružina vystrelí chvostokoka do vzduchu. Hoci samotný chvostokok nedokáže smerovať svoj let, tento náhly únik je isto vhodnejšou možnosťou ako zostať vydaný napospas silnejšiemu votrelcovi. Rekordéri vedia doskočiť neuveriteľných 30 centimetrov!

Autor: Adrián Purkart

Svet okolo nás [📄](#)

📅 23. 2. 2024, 14:48, Relácia: **Svet okolo nás**, Stanica: **Rádio Regina (východ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia**

Slovenska, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **11 836 GRP**: **0,26 OTS**: **0,00 AVE**: **506 EUR**

[strojový prepis] ...*Mal máš im z ústavu chemických vied na prírodovedeckej fakulty univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. A hovorí o tom, aké množstvo h^+ ionov sú to osoniové katióny v roztoku a top písmenko znamená, že je to záporne dekadický logaritmus, čiže mínus logaritmus desiatkovým základom. Je to veľmi zložitá...*

Žurnál Rádia Regina [📄](#)

📅 23. 2. 2024, 17:00, Relácia: **Žurnál Rádia Regina**, Stanica: **Rádio Regina (západ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia**

Slovenska, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **394 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 73 EUR**

[strojový prepis] ...*Študentská právna poradňa na právnickej fakulte **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** spája teoretické vedomosti a praktické zručnosti. Pomohla už desiatkam ľudí a jej prínosom pre všetkých, ktorí hľadajú odborné rady, znova ponúka svoje služby....*

Žurnál Rádia Regina [🔗](#)

📅 23. 2. 2024, 17:00, Relácia: **Žurnál Rádia Regina**, Stanica: **Rádio Regina (západ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia**

Slovenska, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **394 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 73 EUR**

[strojový prepis] ...*Študentská právna poradňa na právnickej fakulte **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** spája teoretické vedomosti a praktické zručnosti. Pomohla už desiatkam ľudí a jej prínosom pre všetkých, ktorí hľadajú odborné rady, znova ponúka svoje služby....*

Žurnál Rádia Regina [🔗](#)

📅 23. 2. 2024, 17:00, Relácia: **Žurnál Rádia Regina**, Stanica: **Rádio Regina (východ)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia**

Slovenska, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: **11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 2215 EUR**

[strojový prepis] ...*Študentská právna poradňa na právnickej fakulte **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** spája teoretické vedomosti a praktické zručnosti. Pomohla už desiatkam ľudí a je prínosom pre všetkých, ktorí hľadajú odborné rady. Znova ponúka svoje služby....*

Študentská právna poradňa na právnickej fakulte univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach [📄](#)

📅 23. 2. 2024, 17:12, Relácia: **Žurnál Rádia Regina o 17.00**, Stanica: **Rádio Regina (stred)**, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**
Dosah: 11 836 GRP: 0,26 OTS: 0,00 AVE: 216 EUR

Študentská právna poradňa na právnickej fakulte **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Anton Gbur, moderátor

Študentská právna poradňa na právnickej fakulte **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** spája teoretické vedomosti a praktické zručnosti. Pomohla už desiatkam ľudí a je prínosom pre všetkých, ktorí hľadajú odborné rady. Znova ponúka svoje služby.

Jozefína Ilavská, redaktorka

Susedné spory, vyživovacia povinnosť, dedenie, neplatné skončenie pracovného pomeru, ale aj otázky týkajúce sa obchodnej spoločnosti. To je agenda v rámci ktorej študenti práva pomáhajú verejnosti, približuje koordinátorka študentskej právnej poradne Dominika Marčoková Becková.

Dominika Marčoková Becková, koordinátorka študentskej právnej poradne

Stretli sme sa aj s prípadmi, s ktorými sa stretnú ani advokáti v rámci svojej praxe kedy študenti posudzujú mieru hluku, smradu v rámci bytov často veľmi riešia aj otázku, teda určenie hraníc pozemkov.

Jozefína Ilavská, redaktorka

Cieľom je poskytnúť ľuďom bezplatnú právnu pomoc vo všetkých právnych oblastiach okrem trestného práva. Výsledkom je vypracovanie právnej analýzy. Po koordinátorku projektu reaguje dekan právnickej fakulty Miroslav Štrkolec.

Dominika Marčoková Becková, koordinátorka študentskej právnej poradne

Obsahuje právny rozbor klientovho právneho problému a všetky dostupné možnosti riešenia tohto právneho problému. Voľba postupu je na samotnom klientovi. Študenti nevypracovávajú pre klientov žiadne návrhy ani neposkytujú klientom zastupovanie pred akýmkoľvek orgánmi.

Miroslav Štrkolec, dekan právnickej fakulty

To čo robia naši študenti realizujú vždy pod supervíziou advokáta, ktorý je zapísaný v Slovenskej advokátskej komore, pretože bez takejto supervízie by sme tento projekt tento program realizovať nemohli.

Jozefína Ilavská, redaktorka

Študenti za 3 roky pomohli viac ako 50 klientom. Do právnej poradne sa po novom treba dopredu objednať, uvádza študent magisterského štúdia právnickej fakulty Michal Bartko.

Michal Bartko, študent magisterského štúdia právnickej fakulty

Klient sa môže objednať buď cez Magistrát mesta Košice, ktorý ho odkáže na nás alebo priamo cez koordinátorku poradne.

Jozefína Ilavská, redaktorka

Podľa absolventky právnickej fakulty Laury Gazdakovej poradňa pomáha aj samotným študentom.

Laura Gazdáková, absolventka právnickej fakulty

Keď som po absolvovaní právnickej fakulty mohla nastúpiť na koncipientku prax, tak pre mňa už nebolo takým šokom keď som mala napríklad tú 1. poradu s klientom.

Jozefína Ilavská, redaktorka

Na vypracovanie správnej analýzy potrebujú aj študenti, dokumenty a kľúčové informácie, ktoré súvisia s problémom. Jozefína Ilavská, RTVS

Teraz pozerať články v Trestnom zákone? Susko prekvapil bývalého ústavného sudcu

23. 2. 2024, 19:00, Zdroj: kosice.korzar.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Judita Čermáková, Elena Danková, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ
Dosah: 53 595 GRP: 1,19 OTS: 0,01 AVE: 1152 EUR

Novela ukazuje zlú vôľu, kritizuje Orosz.

Odborná diskusia na Právnickej fakulte **UPJŠ** (13 fotografií)

KOŠICE. Katedra ústavného práva a správneho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach zorganizovala vo štvrtok diskusné fórum s názvom Štandardný legislatívny proces a skrátene legislatívne konanie v doterajšej ústavno-politickej praxi v Slovenskej republike.

„Ústavné právo ako také je prirodzene späté s politikou. Ale domnievam sa, že akademická pôda si má udržať svoju apolitickosť. Držme sa preto odbornosti a vecných faktov, na ktorých právo stojí,“ vyzvala na úvod prítomných Alena Krunková, vedúca Katedry ústavného práva a správneho práva.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Právnická fakulta nás nepustila na zasadnutie senátu. V rozpore so zákonom Čítajte Musíme tomu rozumieť

Aj keď je Peter Sepeši prokurátor Generálnej prokuratúry SR, bývalý štátny tajomník ministerstva spravodlivosti a absolvent Právnickej fakulty **UPJŠ**, sám seba predstavil jednoducho.

„Som občan, ktorý má rád túto krajinu. A keď chceme naplniť podstatu legislatívneho procesu, tak by sme ako občania mali vedieť, z čoho vychádzajú návrhy zákona, ktorými sa máme riadiť. Nemali by sme rezignovať a prijať to, že kto vyhral voľby, môže všetko. Ako občania by sme mali trvať na tom, že chceme rozumieť tomu, ako sa demokratická forma vlády realizuje pri tvorbe právnych predpisov.“

Odborné diskusné fórum na akademickej pôde považuje za vhodnú formu edukácie verejnosti.

„Diskusiou sa zvyšuje právne povedomie obyvateľstva v oblasti trestného práva, v oblasti uvedomenia si svojich slobôd aj toho, čo obnáša demokracia.“

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Rušenie špeciálnej prokuratúry hýbe Slovenskom, ale košická právnická fakulta mlčí Čítajte Málo času na pripomienkovanie

Priestor v diskusii dostal aj Ladislav Orosz, člen Katedry ústavného práva a správneho práva Právnickej fakulty **UPJŠ** a emeritný sudca Ústavného súdu SR.

Vysvetlil hlavné rozdiely medzi štandardným a skrátene legislatívnym konaním.

Štandardný legislatívny proces prebieha v troch čítaniach, sú stanovené podmienky pre prechod z jedného čítania do druhého a lehoty na jednotlivé prerokovania.

„Napríklad v rámci druhého čítania je to najmenej 30 dní pri štandardnom legislatívnom procese, čo vytvára priestor pre diskusiu. Zákon o tvorbe právnych predpisov upravuje aj predprípravné štádium legislatívneho procesu. Teda v čase, keď sa ešte len píše zákon. Podstatné je, že toto štádium je verejné. Prebieha verejne na portáli slov-lex. Ten, kto pripravuje zákon, musí informovať verejnosť, že pripravuje zákon a aké sú jeho ciele. Tým pádom sa každý môže pripraviť na pripomienkové konanie, ktoré je ďalšou fázou legislatívneho procesu v čase prípravy.“

Takýto proces považuje za transparentný.

Skrátene legislatívne konanie sa začína bez pripomienkovania v štádiu prípravy zákona.

„Verejnosť aj poslanci sa dozvedia o tom, že zákon vznikol, až vtedy, keď je doručený predsedovi Národnej rady SR. To sťažuje prácu odbornej verejnosti, ktorá nemá priestor sa k tomu kvalifikovane vyjadriť. Druhý veľký rozdiel je v tom, že neplatia lehoty, ktoré stanovuje zákon o rokovacom poriadku pre rokovanie v jednotlivých štádiách legislatívneho procesu.“

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Advokát Ribár: Novelou Trestného zákona neriešime to, čo nás najviac páli Čítajte Zlá vôľa

Za základný a najväčší legislatívny nedostatok považuje Orosz fakt, že legisvakačná lehota, teda lehota medzi dňom platnosti a dňom účinnosti, v prípade Trestného zákona netrvala najmenej pol roka.

„Ukazuje to zlú vôľu. Hlavne pri takom zásadnom právnom predpise, ako je Trestný zákon. Aj prax by sa mohla pripraviť na jeho realizáciu.“

Orosz pripomenul príklady z minulosti, keď bol návrh zákona schválený dokonca v priebehu niekoľkých hodín.

„Napríklad novelizácia Ústavy z roku 2011 reagujúca na nevyslovenie dôvery vláde Ivety Radičovej (SDKÚ) bola prerokovaná a schválená za 4,5 hodiny.“

Za posledných 32 rokov bolo v skrátanom legislatívnom konaní prerokovaných zhruba 350 zákonov. Priemerne v každom volebnom období to bolo 25 – 30 zákonov.

„V minulom volebnom období najviac, až 122 zákonov bolo prerokovaných v skrátanom legislatívnom konaní. Niektoré z nich možno ospravedlniť kvôli núdzovému stavu, ale veľmi často sa zviezli aj také veci, ktoré neboli opodstatnené na prerokovanie v skrátanom legislatívnom konaní,“ upozornil Orosz.

Dodal, že niekedy v živote reálne nastanú situácie, keď treba pristúpiť k zrýchleniu legislatívneho konania, ako sú živelná pohroma, pandémie, teroristické útoky a podobne.

„V týchto dňoch boli na Ústavný súd doručené tri návrhy, jeden od prezidentky a dva od opozičných poslancov, v ktorých namietajú novelu Trestného zákona. Práve predovšetkým v súvislosti so skrátaným legislatívnym konaním a postupmi, ktoré boli uplatnené. Ja osobne som zvedavý, ako rozhodne Ústavný súd.“

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Na Ústavný súd sa plánuje obrátiť aj opozícia (reakcie na rozhodnutie prezidentky) Čítajte Konzultácie sú len naoko

František Mozner, predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, prezident Združenia sudcov Slovenska a absolvent Právnickej fakulty **UPJŠ** pripomenul, že skrátané legislatívne konanie nie je len problém Slovenska.

„Európska komisia vydáva už niekoľko rokov Správy o právnom štáte, kde sa venuje aj možnostiam zneužívania a nadužívania skrátaného legislatívneho procesu. Pokiaľ sa nadužíva, dostáva sa do situácií, keď na to nie sú splnené podmienky. Je tak v rozpore s princípom otvoreného vládnutia.“

Tvorba práva by mala byť podľa neho založená na odborných konzultáciách a určitých poznatkoch a dôkazoch, aby bol právny poriadok vyvážený, prehľadný a dlhodobo udržateľný.

„Ak je z procesu vynechaná odborná verejnosť, riziká, že výsledok nebude taký, aký by mal byť, sú oveľa väčšie.“

Ďalšiu úroveň problému vidí Mozner vo formálnosti legislatívneho procesu, keď nie sú do procesu reálne zapojené subjekty, ktoré by mali byť.

„Je to predmetom kritiky aj Európskej komisie - navonok sa javí, že všetky konzultácie prebiehajú, ale nie sú reálne. Vidíte, že je zbytočné niečo povedať, lebo napíšete kopu pripomienok, ale vôbec nie je ochota o nich vecne diskutovať. A to neznamená, že musia byť akceptované. Len nie sú prediskutované.“

Otázka miery súdneho aktivizmu

V rámci diskusie s publikom zaznela aj otázka, aké sú možnosti Ústavného súdu pozastaviť účinnosť prijímaného zákona.

„Osobne si za extrémnej situácie viem predstaviť aj extrémne rozhodnutie. Je to vec zodpovednosti sudcov Ústavného súdu. Je to otázka miery súdneho aktivizmu, ktorý je ešte ústavne akceptovateľný. Ústavný súd mnohokrát pristúpil k rozhodovaniu o otázkach, ktoré boli predložené aktivisticky, a vydal nález, ktorým prekročil formálne rámce,“ ujal sa slova Ladislav Orosz.

„V rozhodovaní Ústavného súdu bude podstatné aj to, či bude zrejmé, že sa vedome predlžuje proces publikovania zákona v Zbierke zákonov. Bol som veľmi prekvapený, keď som počul ministra spravodlivosti (Borisa Suska zo Smeru - pozn. red.), že treba ešte pozrieť každú bodku, čiarku a podobne. Na to je tretie čítanie parlamentu, to je proces, keď možno opravovať gramatické a štylistické chyby. Akonáhle zákon prejde tretím čítaním, tak ja si dovoľm povedať, že to už má trestnoprávny rozmer, ak by niekto do textu zasiahol.“

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Zverejnenie Trestného zákona je v nedohľadne. Susko chce dať pozor na každú čiarku Čítajte Katastrofálna legislatívna prax

Rečníci dostali aj otázku, ako sa pozerajú na aktuálnu situáciu, keď vláda na svojom zasadnutí schválila návrh zmeny zákona, ktorý ešte nebol publikovaný. Je možné to urobiť?

„Aby sme boli objektívni ku všetkým politickým garnitúram, v roku 2005 bol schválený nový Trestný zákon, tzv. Lipšicov, ktorý účinnosť nadobudol po pol roku. Dovtedy, kým nadobudol účinnosť, bolo šesť jeho noviel. Už sa to v praxi teda udialo, aj keď by sa to nemalo diať, lebo to vytvára veľký chaos. To je presne o tom, že legislatívny proces je aj proces politický. A aj keď právna teória ponúka niekedy

námety, ktoré by zastavili takéto avantúry, tak to nie je akceptované, lebo vedia, že to môžu využiť aj v budúcnosti.“

Dodal, že sa stávalo aj to, že na jednej schôdzi Národnej rady došlo k dvom alebo trom novelizáciám toho istého zákona.

„Jednoducho tá naša legislatívna prax je katastrofálna a dovolím si povedať, že stále horšia,“ zhodnotil Orosz.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Vláda ustúpila, pri znásilnení by mali platiť doterajšie premlčacie doby Čítajte Štátom organizovaný prieťah

Peter Sepeši podotkol, že veľkým problémom bude pripraviť aj priestupkové oddelenia.

„Veľa vecí nám padne z vyšetrovania do skráteneho vyšetrovania, kde je úplne iný režim. 'Skrátárov' ani nemáme dosť a nie sú ani pripravení na to, aby riešili veci do 250-tisíc eur. Mali by sme si dopredu nastaviť systém tak, aby plynule prešiel z jedného stavu do druhého. V ústave máme právo na vybavenie vecí bez zbytočných prieťahov, ale toto vyzerá ako štátom organizovaný prieťah.“

Opísal, aký náročný proces čaká zamestnancov, ak Trestný zákon v súčasnom znení vstúpi do platnosti.

„Je to veľký objem práce, čo všetko sa bude musieť zohľadňovať, akú postupnosť urobiť. Každý jeden spis preskenovať, čo v ňom mám a ako sa dopracujem k tomu, čo s tým ďalej. Nehovoriac o tom, že bude povinná obhajoba pri trestných činoch s hornou hranicou 10 rokov.“

Slabý tím legislatívcov

František Mozner konštatoval, že už začiatok tvorby nového Trestného zákona nebol úplne najlepší.

„Mám pocit, že od počiatkových fáz si ministerstvo spravodlivosti nevytvára dobrý tím legislatívcov. Pretože je naivná predstava, že sudca, prokurátor a ľudia z praxe vedia byť dobrými legislatívcami. To v žiadnom prípade. Vedia možno pomenovať problém, vedia načrtnúť riešenie, ale pretavia to do legislatívneho textu, aby sa dosiahlo presne to, čo sa má dosiahnuť, je niečo úplne iné. Na to treba skutočne veľkú skupinu erudovaných odborníkov.“

Zbytočne vysoká hranica

Peter Sepeši porovnal, že v prípade predchádzajúcej novely bola jej príprava iná.

„Sedeli sme s ministerstvom vnútra, tam bolo plánované navýšenie počtu zamestnancov, ktoré bolo zohľadnené v ďalšom štátnom rozpočte, takže sme vedeli všetci, čo sa deje, a ľudia to aj ľahšie prijali. To je úplne iné ako tento Trestný zákon, čo pôjde do praxe. Je iné, keď rozumiete čo, prečo a ako sa mení.“

Uviedol príklad zmeny výšky značnej škody, ktorá sa z terajších od 26 600 eur posunie na sumu od 250-tisíc eur a vyššie.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Čo opraví Gašparov návrh v Trestnom zákone? Výboh či Bödör sa báť nemusia (otázky a odpovede) Čítajte

Podľa Sepešihho mal byť taký výrazný skok seriózne odôvodnený.

„Zrejme neexistovali prijateľné dôvody na to, aby sa práve takto zvýšila tá hranica, bolo to politicky určené číslo, ktoré znamená obrovskú hodnotovú zmenu v živote spoločnosti. Tým pádom sa posúva aj hranica vnímania trestnosti a závažnosti tých konaní. V Nemecku je táto hranica 50-tisíc, Česko má 40-tisíc, Európska únia má hranicu 100-tisíc, ktorá sa má už všade v Európe považovať za významnú škodu. My sme tú hranicu dali na 250-tisíc a nijako sme to nezdôvodnili, nijakou potrebou,“ konštatuje Sepeši.

Dekan Právnickej fakulty **UPJŠ** Miroslav Štrkolec pripomenul, že podobné odborné diskusné fóra majú na fakulte svoje pevné miesto.

„Podobných podujatí sme zorganizovali množstvo. Obdobné diskusné fórum sme organizovali, napríklad keď sa rozhodovalo o zrušení tzv. Mečiarových amnestií, ale aj v marci 2023 s názvom Verejná dišputa k návrhu novely Trestného zákona.“

Autor: Judita Čermáková, Elena Danková

V Košiciach otvorili výstavu orchideí [↗](#)

📅 23. 2. 2024, 19:48, Relácia: **Správy RTVS**, Stanica: RTVS, Vydavateľ: **Rozhlas a televízia Slovenska**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **136 363 GRP**, **3,03 OTS**, **0,03 AVE**; **8672 EUR**

Janette Štefánková, moderátorka:

Skvosty v ríši rastlín, uvidia ich návštevníci botanickej záhrady v Košiciach. Nájdu tam viac ako 700 kusov orchideí.

redaktorka:

Orchidea pescatori a dajana pochádza z Kolumbie, no rastie aj v Kostarike, či Paname. Jej kvety sú na prvý pohľad nenápadné.

Valéria Kocová, vedúca odd. tropickej a subtropickej flóry BZ **UPJŠ** KE:

Sú stále schované pod listami, ale vôňou vás priláka určite. Niekomu môže pripomínať ružu, niekomu citrus.

redaktorka:

Zaujímavosťou je aj drobnokveté oncidium.

Valéria Kocová, vedúca odd. tropickej a subtropickej flóry BZ **UPJŠ** KE:

Vzniklo krížením 2 druhov a vonia nasladko.

redaktorka:

Najväčšie množstvo druhov orchideí pochádza z trópov či subtrópov sveta a obľubujú teplo.

Valéria Kocová, vedúca odd. tropickej a subtropickej flóry BZ **UPJŠ** KE:

Tieto pochádzajú z chladnejších oblastí, na svoje kvitnutie potrebujú chladnejšie a suchšie obdobie a pochádzajú z Himaláji.

redaktorka:

Orchidey väčšinou rastú na konároch alebo kmeňoch stromov.

Valéria Kocová, vedúca odd. tropickej a subtropickej flóry BZ **UPJŠ** KE:

Príkladom je rod falaeónopsys, po slovensky lišajovec alebo rodu vanda.

redaktorka:

Výnimkou je črievičkovec, ktorý rastie na skalách alebo vyrastá zo zeme. Na výstave sa okrem týchto jedincov nachádza viac ako 700 orchideí z rôznych rodov.

anketa:

-Je tu nakope viac druhov pod jednou strechou, takže je to super.

-Sú tu nejaké také druhy, ktoré vlastne som v živote nevidela, že majú aj iné listy.

-Sú tu nádherné farby. Rozžiari vám myseľ, je to nádhera.

Pavol Mártonfi, riaditeľ Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach:

Tohtoročnou novinkou je naaranžovaná vitrína vo vestibule botanickej záhrady, ktorú aranžovali zamestnanci a žiaci Strednej odbornej školy poľnohospodárstva a služieb vidieka.

redaktorka:

Jediná výstava svojho druhu na Slovensku potrvá v Botanickej záhrade v Košiciach do 10. marca. Jozefína Ilavská, rtvs.

LIEČIVÍ ĽUDIA

📅 24. 2. 2024, Zdroj: **Zdravie**, Strana: 8, Vydavateľ: **News and Media Holding a.s.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 210 000 GRP: 4,67 OTS: 0,05 AVE: 8899 EUR

MUDr. VIKTOR KOVÁČIK, PhD., FEBU, urológ, Liptovský Mikuláš

Urgentná pomoc

Moja veľká vďaka patrí urológovi Viktorovi Kováčikovi z Liptovského Mikuláša. Pán doktor veľmi pomohol môjmu oteckovi. Mal už dlhšie problémy s bolesťou pri močení, ktoré prešli do stavu ohrozujúceho život. Najprv som nevedela, že sa trápí, lebo otecko o svojich problémoch nechcel hovoriť. Nakoniec prešli týždne, kým sa mi podarilo zohnať urológa. Pán doktor však otecka urgentne prijal a zistil silný zápal prostaty. Veľmi som sa bála, že pôjde o rakovinu, keďže ku koncu už močil krv a kričal od bolesti. Bolelo ho brucho, konečník, jednoducho všetko tam dole. Teraz je už našťastie v poriadku a mne aj pánovi doktorovi sľúbil, že bude chodiť na kontroly, keďže mu ostala chronicky zväčšená prostata. Ďakujem pánovi doktorovi za promptný zásah, veľmi profesionálny a odborný prístup.

Anna Kováčová MUDr. MAREK GAJDOŠ, detský ortopéd, Bratislava

Všetko vysvetlí

Ch

cela by som sa veľmi poďakovať pánovi doktorovi Gajdošovi. Je to neuveriteľne milý a príjemný človek. Samozrejme, ako matka vnímam správanie lekárov k môjmu jedinému synovi veľmi citlivo. A Marek Gajdoš je úžasný lekár. Skvelo komunikuje, na všetko odpovie. Ani sa nečudujem, že k nemu chodí toľko malých pacientov. Je aj výborný odborník. Synovi veľmi pomohol.

B. M. zo Senca MUDr. ROMAN TOTKOVIČ, primár Kliniky muskuloskeletálnej a športovej medicíny **UPJŠ** LF, Nemocnica AGEL Košice-Šaca

Bezbolestne na halux

Diagnózu hallux valgus, vbočený palec, máme v rodine. Všetci ma od zákroku odhovárali, lebo je veľmi bolestivý a stav sa zvykne po čase vrátiť. Mala som informácie, že to bude niekoľkocentimetrový bočný rez, šesť až desať stehov a zotavenie trvajúce približne dva mesiace. Že som bola operovaná novou metódou, som sa dozvedela až po zákroku. Namiesto dlhej jazvy som mala iba štyri malé dierky. Palec bol zarovnaný a čo bolo najlepšie, prebehlo to úplne bezbolestne, aj následná rekonvalescencia. S pánom primárom som už konzultovala rovnaký nález i na druhej nohe.

Mgr. Emília Matiašová

FOTO Shutterstock

Vieme, že všetci lekári NIE SÚ rovnakí

Máte plné zuby negatívnych správ o lekároch? Pomohli vám, poradili, vyliečili vás, zachránili vám život? Áno, takých lekárov je veľa, len sa o nich málo vie, a Zdravie to chce zmeniť!

Napíšte nám

na redakcia.zdravie @newsandmedia.sk, ak ste narazili na LEPŠIEHO LEKÁRA

PATENT NA PLODNOSŤ

📅 24. 2. 2024, Zdroj: **Zdravie**, Strany: 66, 67, 68, Vydavateľ: **News and Media Holding a.s.**, Autor: **Dáša Balogová**, Sentiment: **Positívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ**

Dosah: 210 000 GRP; 4,67 OTS; 0,05 AVE; 26699 EUR

Rubrika: KRIŠTÁLOVÉ KRÍDLO

ŽENY MÔŽU DO VEDY PRINIESŤ VIAC KREATIVITY A EMPATIE, VRAVÍ POSTDOKTORANDKA Z OXFORDU A SPOLUAUTORKA NOVEJ METÓDY V LIEČBE NEPLODNOSTI MIROSLAVA RABAJDOVÁ.

Dáta signalizujú, že neplodnosť sa môže týkať už každého piateho páru. Čo všetko ju ovplyvňuje?

Neplodnosť je celosvetový problém a postihuje viac ako 48 miliónov párov, každý rok narastá. Štatistiky sa rôznia, niektoré hovoria, že postihuje každý siedmy pár, niektoré, že každý piaty. Z veľkej časti to spôsobujú zmeny v reprodukčnom správaní spoločnosti. Hranica začiatku snahy o počatie sa posúva až na obdobie po tridsiatke a predovšetkým ženská plodnosť je veľmi prísne vekovo limitovaná. Po 35. roku života už začína prudko klesať. Okrem zdravotných problémov, ktoré majú značný vplyv na počatie, je to aj emocionálny stav páru, stres, pracovné zaťaženie, zdravý životný štýl, fajčenie, obezita, užívanie návykových látok, ale aj nedostatok pohybu.

Mnohí a mnohé podstúpia umelé oplodnenie aj opakovane, no bez záruky. Od čoho závisí úspech?

Ako neplodnosť a prirodzené počatie, tak aj asistovaná reprodukcia je multifaktorový proces, ktorý ovplyvňuje mnoho činiteľov. Za úspešné piliere IVF považujeme výber vhodných spermií, zrelosť vajíčok, embryo s najväčším implantačným potenciálom, vnímavé endometrium – výstelku maternice ženy, a samotný proces embryotransferu.

Vy sa ako výskumníčka zaoberáte neinvazívnou diagnostikou zmien v in vitro fertilizačnom procese pomocou RNA molekúl. Navrhli ste inovatívnu technológiu chránenú patentom. V čom spočíva?

Náš výskum sa týkal kombinácie molekulovej metódy sekvenovania a umelej inteligencie. Vyhodnocovali sme molekuly, ktoré embryo uvoľňovalo do svojho kultivačného média, ktoré je potrebné pre vývoj prvých piatich dní počas umelého oplodnenia. Avšak po prenose embrya do maternice alebo po zmrazení ďalších embryí sa toto kultivačné médium likviduje, keďže je nepotrebné. My sme ho využili ako diagnostický materiál. Umelá inteligencia nám potom na základe množstva údajov zo sekvenovania vytvorila molekulový profil embrya – ktoré embryo sa zdá z hľadiska biologického obrazu najvhodnejšie na transfer do maternice. Je to metóda, ktorá má slúžiť ako podporný diagnostický nástroj k potvrdeniu už známych skórovacích systémov, ktoré sa využívajú v centrách asistovanej reprodukcie.

V akom štádiu je výskum a kedy vaša metóda začne pomáhať párom na Slovensku či vo svete?

Táto metóda sa pretavila do podania medzinárodnej patentovej prihlášky a **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Univerzita Komenského v Bratislave a Masarykova univerzita v Brne odpredali patentové nároky súkromnému investorovi, ktorý bude ďalej pokračovať vo vývoji. Počas dlhoročného vývoja profilácie embrya sme však dospeli k záverom, že napriek tomu, že skórovací systém vyhodnotí, že je embryo „kvalitné“ a vhodné na transfer do maternice, to neznamená, že dôjde k implantácii embrya do sliznice maternice. Preto sa v posledných rokoch venujeme nielen profilácii embrya s najvyšším implantačným potenciálom, ale aj profilovaniu a možnosti ovplyvnenia vnímavosti endometria.

Ako konkrétne?

Je známe, že kľúčovú úlohu počas implantácie zohrávajú glykozaminoglykány prítomné na povrchu epitelových buniek embrya, ale aj endometria maternice. Medzi týmito glykozaminoglykánmi je hlavnou zložkou kyselina hyalurónová. Ukazuje sa, že nedostatočné aj nadmerné množstvo kyseliny hyalurónovej a jej derivátov na povrchu endometria môže brániť úspešnej implantácii embrya. Nateraz chýbajú relevantné štúdie a aj tie, ktoré sú, si navzájom odporujú. Možno v budúcnosti zmenou množstva a zloženia prítomnej kyseliny hyalurónovej a jej derivátov bude možné ovplyvniť vnímavosť endometria. V tejto oblasti je však dlhá cesta výskumu a vývoja pred nami.

Prečo vás zlákala práve veda o živej prírode a prečo neplodnosť?

Na Lekárskej fakulte **UPJŠ** v Košiciach je okrem iných odborov dlhá tradícia výskumu a vývoja patológií ženského reprodukčného systému. Nás so Silviou dali dokopy naši tútori a prednostovia profesorka Mária Mareková a profesor Peter Urdzík. Začali sme spoločne reflektovať na potreby praxe a snažíme sa o výskum a vývoj, ktorý sa možno v blízkej budúcnosti dostane priamo k pacientkam. Na svete je obrovské množstvo príležitostí a záleží len na tom, ako sa k nim postavíte a čo chcete v živote povedať. Moji rodičia a sestra mi v živote s láskou ukázali, ako sa v živote nefutovať a že neúspech je len zákruta na ceste, ktorej zdolanie vás posúva dopredu. Ja som vďačná za každý deň, ktorý mi ukazuje, aké je privilegium byť ženou vo vede, kde práca nie je len prácou, ale aj hobby.

Podľa údajov SOVVA sa v roku 2021 na riešení výskumných projektov podieľalo na Slovensku 48 percent žien, pričom najviac ich bolo v rámci lekárskeho povolania – 63 percent.

Registrujete teda zlepšenie v uplatnení žien vo vede na Slovensku?

Ako ste povedali, keďže je nás žien v oblasti biomedicínskeho výskumu až 63 percent, viac ako mužov, nemám ten pocit. Ale určite treba pokračovať v úsilí o dosiahnutie rovnakých príležitostí pre ženy v iných oblastiach vedy, možno v technických. Výkonnosť vo výskume a vývoji nezávisí od pohlavia. Podľa mňa vlastnosti úspešného pedagóga, vedca či vedkyne v ktorejkoľvek oblasti by mali byť odhodlanie a odbornosť riešiť výzvy, overovať hypotézy, vytrvalosť a kritické myslenie.

Čím špecificky vo vede prispievajú ženy, v čom môžu byť lepšie odborníčky ako muži?

Ženy môžu obohatiť vedecký tím rôznorodými pohľadmi a skúsenosťami, priniesť viac empatie a kreativity. Vieme flexibilne reagovať na zmeny, jasne a presne komunikovať svoje nápady, čo prispieva k vývoju a pokroku nielen v rámci našich oblastí záujmu, ale aj celospoločensky. Vo vede je veľmi dôležitá podpora nielen z pracovného prostredia, ale aj z prostredia rodiny, keďže balansovanie medzi kariérou a povinnosťami materstva a rodiny je veľmi náročné. Ženy sa hlavne nesmú diskriminovať samy. Všetko sa dá zvládnuť.

Embryo sa nedá opraviť

Čím skôr vyhľadajú pomoc, tým lepšie, vraví Silvia Toporceroová, líderka klinickej časti projektov v oblasti neplodnosti na **UPJŠ** v Košiciach.

Môžeme si myslieť, že sme akokoľvek mladé, naše vaječníky si to v určitom veku myslieť prestanú, vraví gynekologička a reprodukčná špecialistka Silvia Toporceroová. „Naša nová metóda – molekulárna analýza kultivačného roztoku embrya, nie je liekom na vek. Takýto liek neexistuje. Nevie nám embryo ako také ‚opraviť‘. Preto dnes apelujeme predovšetkým na prevenciu a tou je zmrazenie vajíčok v optimálnom veku. Liečba vlastnými vajíčkami, ak boli zmrazené včas, je vysoko úspešná aj vo vyšších vekových kategóriách žien,“ vraví lekárka.

ČÍM SKÔR

„Ak žena vo veku 45 rokov principiálne odmieta liečbu darcovskými vajíčkami a chce skúšať liečbu pomocou vlastných vajíčok, musí byť stotožnená s tým, že sa uberá cestou jedno- až dvojpercentnej úspešnosti. V prípade darcovských vajíčok by sa pohybovala na úspešnosti vyššej ako 65 percent,“ konštatuje expertka. Dnes približne tri z 10 žien, ktoré podstúpia prenos embrya do maternice, si odnesú domov bábätko. Úspech záleží hlavne na kvalite embrya. „V súčasnosti majú centrá asistovanej reprodukcie k dispozícii viacero metód s cieľom vybrať na prenos čo najkvalitnejšie embryo – inkubátory s časozberným zberom jeho fotografií v procese delenia, skórovacie systémy embryí, používa sa aj umelá inteligencia.“ Ako dopĺňa Miroslava Rabajdová, úspešnosť IVF je možné navýšiť aj genetickým vyšetrením embrya, so zdravým stúpa až na 65 percent. Ak by nová metóda profilácie embryí, na ktorej spolupracujú s docentkou Toporceroovou, potvrdila svoj potenciál počas klinických skúšok, mohla by v centrách asistovanej reprodukcie slúžiť ako podporný diagnostický nástroj pre skórovanie „profilu kvality“ embrya a znížiť tak počet potrebných transferov na otehotnenie a pôrod dieťaťa, dodáva gynekologička.

Doc. RNDr. MIROSLAVA RABAJDOVÁ, PhD., je výskumníčka nominovaná na cenu Krištáľové krídlo v kategórii medicína a veda za rok 2023.

Kto je Miroslava Rabajdová?

Pôsobí na funkčnom mieste profesora v Ústave lekárskej a klinickej biochémie na Lekárskej fakulte **UPJŠ** v Košiciach, rovnako aj ako prodekanka pre granty, rozvoj a medzinárodné vzťahy **UPJŠ** LF. Zameriava sa na oblasť reprodukčnej medicíny – výskum a vývoj reprodukcie, profilácií a terapeutické možnosti ovplyvnenia vnímavosti, receptivity endometria ženy, ako aj profilácie embryí najvhodnejších na prenos do maternice v procese umelého oplodnenia. Počas svojej vedeckej kariéry absolvovala študijný pobyt v Laboratóriu biológie nádorovej bunky v Ústave biochémie a experimentálnej onkológie na 1. lekárskej fakulte UK v Prahe (2012) a v rokoch 2014 až 2015 postdoktorandský pobyt na Univerzite v Oxforde. V roku 2016 získala v kategórii do 35 rokov titul mladý onkológ Slovenska. V roku 2021 získala cenu Inovácia Slovenska. V roku 2023 sa stala laureátkou 7. ročníka talentového programu L'Oréal – UNESCO Pre ženy vo vede na Slovensku a je nominovaná na cenu Krištáľového krídla v kategórii medicína a veda. Je autorkou či spoluautorkou mnohých pôvodných vedeckých prác, učebníc, monografií, ako aj spolupôvodkyňou medzinárodnej patentovej prihlášky Spôsob neinvazívneho testovania úspešnosti in vitro fertilizačného procesu.

Naša odborníčka

doc. MUDr. SILVIA TOPORCEROVÁ, PhD., MBA gynekologička, výskumníčka

Pol na pol

„Aj u mužov sa s vekom zhoršuje kvalita spermií, stúpa výskyt rôznych ochorení u potomstva a podobne. Je pravda, že táto veková hranica je oproti ženám posunutá približne o 10 rokov, ale určite sa nemôžeme baviť o vekovo neobmedzenej mužskej plodnosti. Ak porovnáme pomer ženskej a mužskej neplodnosti, je to dnes zhruba pol na pol. Neplodnosť však treba riešiť ako problém páru,“ vraví gynekologička.

Autor: TEXT Dáša Balogová FOTO Shutterstock, archív K.K.

Všetci milovníci orchideí smerujú do Košíc. Začala sa tu najväčšia slovenská výstava týchto rastlinných skvostov

📅 24. 2. 2024, 6:00, Zdroj: zahrada.pravda.sk 📄, Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: Lucia Sedláček Harničárová, Lucia Sedláček Harničárová, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ**
Dosah: 368 266 GRP; 8,18 OTS; 0,08 AVE; 2201 EUR

Botanická záhrada **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)** pripravila pre verejnosť ďalšiu výstavu Orchidey – skvosty v ríši rastlín.

Foto: Canva

Tentokrát svojim návštevníkom predstaví viac ako 700 jedincov, predovšetkým druhy a kultivary rodov lišajovec, vanda, cymbídium, dendróbium, črievičkovec. Záujemcovia si ich môžu prezrieť od 23. februára do 10. marca 2024 v skleníkoch botanickej záhrady na Mánesovej 23 denne od 9. do 17. hod. Výstava bude zároveň doplnená predajom orchideí vo vestibule budovy záhrady.

Orchidey vynikajú viacerými vlastnosťami

Nájdete ich takmer v každom biotope na Zemi od tropických oblastí až po mierne pásma s výnimkou ľadovcov. Návštevníci ich môžu ľahko odlíšiť od iných rastlín na výstave práve tým, že vytvárajú typický, súmerný kvet so špeciálnym usporiadaním jednotlivých častí. Orchidey sú zaujímavé aj inými zvláštnosťami. „Aj keď celá čeľaď vstavačovité (Orchideaceae) dostala pomenovanie podľa mena orchidey mierneho pásma Orchis – vstavač, ide o malý paradox, keďže väčšina orchideí rastie v tropických oblastiach a úplne odlišným spôsobom ako spomínaný vstavač. Orchidey mierneho pásma sú rastliny žijúce na zemi, terestricky na rozdiel od väčšiny tropických orchideí, ktoré žijú epifytickým spôsobom, teda prichytené vysoko na stromoch. Medzi výnimočné epifytické orchidey, zastúpené aj u nás na výstave, patria rastliny rodu Vanda. Pochádzajú z juhovýchodnej Indie až južnej Číny a zaujmú svojim sfarbením v rôznych odtieňoch modrej a purpurovej s tmavšou mozaikovitou kresbou,“ vysvetľuje riaditeľ Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach prof. RNDr. Pavol Mártonfi, PhD.

Foto: Canva

orchidey, orchidea

Klíčia vďaka hubám

Netradičnou charakteristikou, ktorá sa objasnila až začiatkom 20. storočia a neskôr sa začala využívať pri komerčnom pestovaní orchideí, je vzťah medzi klíčením ich semien a hubami, respektíve ich produktami. „Semená orchideí totiž nemajú vyživovacie pletivo, takzvaný endosperm, ktorý je potrebným zdrojom výživy semenáčikov pre ich rast dokiaľ nezačnú sami profitovať z fotosyntézy. Semená orchideí sú preto veľmi malé, jemné až práškovité, ale vytvárajú sa v obrovskom množstve. Veľkosť a množstvo semien týchto rastlín sme si isto mnohí preverili na vanilke – orchidei, ktorej fermentovaný plod, toboleku, poznáte a používate ako obľúbené korenie,“ objasňuje vedúca Oddelenia tropickej a subtropickej flóry Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach RNDr. Valéria Kocová, PhD.

Prekvapia vôňou

Okrem pestrosti farieb a veľkostí kvetov rôznych druhov či kultivarov orchideí sa budú môcť návštevníci pokochať aj voňajúcimi skvostami. „Jednou z orchideí, ktorej sladká vôňa pripomína zmes púdro a ruží je *Pescatoria dayana*. Ide o epifytickú orchideu pochádzajúcu z vlhkých tropických oblastí Panamy, Ekvádoru a Kolumbie. Jej voňavé kvety dorastajú do veľkosti sedem centimetrov, sú voskovité a dlhotrvajúce,“ dopĺňa a na výstavu srdečne pozýva prof. Mártonfi.

Predstavia sa aj stredoškólači

Okrem všetkých týchto zaujímavostí bude tohtoročná výstava obohatená aj o spoluprácu botanickej záhrady so Strednou odbornou školou poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Košiciach, jej talentovaní študenti pripravujú živé dekorácie vo výstavnej vitríne umiestnenej vo vestibule budovy.

Autor: Lucia Sedláček Harničárová, Lucia Sedláček Harničárová

MEDI Noviny 24. 02. 2024 | TV Doktor

24. 2. 2024, 6:30, Zdroj: tvdoktor.sk, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 260 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 97 EUR

Dobrý deň, vitajte pri týždennom sumári správ z oblasti slovenského zdravotníctva. V dnešných MEDI novinách sa budeme venovať aj týmto témam:

hromadné výpovede lekárov a zdravotníckeho personálu v Nemocnici sv. Cyrila a Metoda.

ministerstvo financií nesúhlasí s tým, ako rezort zdravotníctva navrhol financovať nemocnice.

jednu z oblastí, v ktorej možno hľadať úspory, sú inkontinenčné pomôcky.

Viaceri lekári a zdravotnícky personál gastroenterologickej kliniky v Nemocnici sv. Cyrila a Metoda podali koncom januára výpovede. Univerzitná nemocnica Bratislava deklarovala, že sa snaží získať nových zamestnancov, aby bola zdravotná starostlivosť na klinike zachovaná v plnom rozsahu aj po 1. apríli. Vyplýva to z informácií, ktoré pre TASR poskytla hovorkyňa univerzitnej nemocnice Eva Kliská. Priblížila, že k 31. januáru podalo výpoveď 11 lekárov, tri endoskopické sestry, štyri ambulantné sestry, jedna praktická sestra, dvaja pomocní pracovníci v zdravotníctve a jeden pracovník pre zdravotnú dokumentáciu. Podľa informácií bratislavskej univerzitnej nemocnice všetci odchádzajú do Nemocnice svätého Michala v Bratislave.

Ministerstvo financií zásadne nesúhlasí s tým, ako rezort zdravotníctva navrhol v tomto roku financovať nemocnice. Rozdelenie je možné interpretovať tak, že na ústavnú zdravotnú starostlivosť poskytovanú v komplexných a detských nemocniciach III. až V. úrovne je alokovaných iba 191 miliónov eur. Ministerstvo financií preto navrhuje, aby sa podľa produkcie rozrátili zdroje pre ústavnú starostlivosť poskytovanú vo verejných nemocniciach a ústavnú starostlivosť poskytovanú v ostatných nemocniciach. Rezort financií upozorňuje na to, že pre verejné nemocnice bolo dohodnuté finančné navýšenie o 274 miliónov eur. Na opatrenia a priority ministerstvo zdravotníctva v tomto roku vyčlenilo 283 miliónov eur.

Všeobecná zdravotná poisťovňa má zásadné pripomienky k avizovanej úspore takmer 100 miliónov eur. Úsporu približne 32 miliónov eur má priniesť obmedzenie poskytovaných benefitov v druhom polroku tohto roka všetkými zdravotnými poisťovňami. Úspešná realizácia úsporných opatrení je pritom podľa ministerstva zdravotníctva predpokladom pre implementáciu nového katalógu výkonov v ambulantnom sektore. Všeobecná zdravotná poisťovňa však ministerku zdravotníctva Zuzanu Dolinkovú upozornila na to, že navrhovaná úspora bola avizovaná ešte koncom minulého roka, keď sa predpokladalo obmedzenie benefitov už od začiatku tohto roka. Štátna poisťovňa v zásadnej pripomienke uviedla, že podľa znenia dôvodovej správy sa predpokladá rušenie benefitov až v druhom polroku 2024. Vzhľadom na uvedené je podľa nej potrebné požadovanú sumu adekvátne upraviť na polovicu. Štátna poisťovňa a tiež upozorňuje na to, že zdravotné poisťovne v tomto roku naďalej poskytujú benefity a tieto je možné obmedziť len pro futuro, teda do budúcnosti.

V rozpočte pre zdravotníctvo na tento rok nie sú zahrnuté žiadne úsporné opatrenia. V zásadnej pripomienke k návrhu tzv. programovej vyhlášky to ministerka zdravotníctva Zuzane Dolinkovej odkázal rezort financií. Suma vyčlenená na zmeny politik je podľa ministerstva financií v skutočnosti 285 miliónov eur a úsporné opatrenia zarátané v rozpočte v hodnote 0 eur. Deklarovaná úspora vo výške 99 miliónov eur je podľa rezortu financií len potenciálne dohodnutých úspor. Ak sa ich ministerstvu zdravotníctva úspešne podarí implementovať, uvoľní to dodatočné zdroje. Rezort vedený Ladislavom Kamenickým upozorňuje, že súčasný rozpočet verejného zdravotného poistenia však nepredpokladá plnenie týchto úsporných opatrení. Ministerstvo financií tiež odporúča sumu 99 miliónov eur znížiť o 15 miliónov eur, keďže sa už znížili povinné príspevky pre Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Národné centrum zdravotníckych informácií, Operačné stredisko záchranej zdravotnej služby a Národný inštitút pre hodnotu a technológie v zdravotníctve.

Asociácia súkromných lekárov a ZDRAVITA - Spoločnosť vyšetrovacie a liečebné zložky spoločne kritizujú objem financií pre diagnostiku a pracoviská. Podľa programovej vyhlášky na rok 2024 by financie mali klesnúť o 7%. Okrem toho majú na tento rok naprojektované ďalšie úspory, ktoré sa podľa lekárskej asociácie nedajú splniť. Uvedený finančný pokles predstavuje obrovské problémy pre RTG a USG pracoviská, pre mamografie, CT, MR a aj pre niektoré laboratória. Podľa asociácie práve tieto pracoviská postihol dramatický, až 30% nárast nákladov na činnosť. Napriek tomu, že sú mimoriadne energeticky a personálne náročné, už niekoľko rokov neboli relevantne upravené ceny za ich výkony. Zástupcovia lekárskej organizácie trvajú na vyjadrení a najmä náprave zo strany vlády.

Minister práce, sociálnych vecí a rodiny Erik Tomáš by sa mal neodkladne zaoberať situáciou s lekáorskými posudkami. Vyzýva ho na to opozičná strana Progresívne Slovensko. Podľa nej je súčasný stav alarmujúci, hovorí o tisíckach nevybavených zdravotných zariadeniach. Týmto sa týkajú aj deti. Ak teda aktuálne Slováci potrebujú schváliť príspevok alebo pomôcku, majú podľa PS jednoducho smolu. Ako priblížila poslankyňa Veronika Veslárová, Slovensko má dlhodobý nedostatok posudkových lekárov a lekárk. Okrem toho, že sú slaboplatní, sú zároveň zahltení administratívou a popri posudkovej činnosti majú aj svoje vlastné ambulancie. Z tohto dôvodu sa na Slovensku nestíhajú vydávať posudky. Podľa poslankyne rezort práce tú situáciu nerieši, zo zameraných lehôt sú trhacie kalendáre a ľuďom neostáva nič iné, iba čakať.

Od 1. februára bolo do rezidentského štúdia zaradených 20 lekárov, a to špecializačných odborov všeobecné lekárstvo, pediatria, detská psychiatria a fyziatria, balneológia a liečebná rehabilitácia. Pre TASR to uviedli z komunikačného oddelenia Ministerstva zdravotníctva SR. Zaraďovanie lekárov a sestier do rezidentského štúdia prebieha každoročne 1. februára a 1. októbra. Možno sa doň prihlásiť na štyroch univerzitách, a to na Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave, Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, Jesseniovej lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Martine a Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Rezidentské štúdium má podľa rezortu pomôcť pri zabezpečení dostatočného počtu lekárov a znížení vekového priemeru v odboroch všeobecné lekárstvo, pediatria aj v iných nedostatkových špecializáciách.

Pozemky pod novou univerzitnou nemocnicou v Martine budú čoskoro vysporiadané. Ako informuje Ministerstvo zdravotníctva SR, zástupcovia Univerzity Komenského na ústnom prejednávaní ceny s vedením Univerzitnej nemocnice v Martine nenamietali cenu za prevod pozemkov. Nevyriešené pozemky pod budúcou nemocnicou, ktorej výstavba sa realizuje z prostriedkov plánu obnovy, boli pritom jednou zo zásadných prekážok celého projektu. Ministerka zdravotníctva Zuzana Dolinková uviedla, že môže oficiálne potvrdiť to, čo avizovala pred dvomi týždňami na tlačovej konferencii. Podľa jej slov ide o ďalší významný posun v prípade novej nemocnice v Martine. Ako dodala, cieľom rezortu je, aby Slovensko neprišlo ani o jedno euro, ktoré môže z Bruselu využiť na zlepšenie slovenského zdravotníctva.

Jednou z oblastí, v ktorej môžu hľadať úspory, sú podľa ministerstva zdravotníctva inkontinenčné pomôcky. Tie by sa podľa rezortu dosiahli pri jasnejšom vymedzení zdravotnej a sociálnej starostlivosti pri pacientoch s inkontinenciou. Možnú úsporu rezort zdravotníctva odhadol na tri milióny eur. Občianske združenie InkoFórum, ktoré poskytuje pomoc osobám trpiacim únikom moču a stolice, považuje vyčíslenie takejto úspory vzhľadom na demografický vývoj obyvateľstva za neopodstatnené. V pripomienke združenie uviedlo, že má za to, že momentálne úhradový limit nepokrýva základnú hygienickú potrebu. Naopak, potrebné je podľa združenia každoročne počítať so zvýšenou spotrebou priamo úmerne k starnutiu obyvateľstva, ako je aj celosvetový trend. Zásadnú pripomienku ministerke zdravotníctva Zuzane Dolinkovej adresovala aj Republiková únia zamestnávateľov. Podľa nej uvedená optimalizácia a úspora pri pacientoch s inkontinenciou je nereálna a výlučne deklaratívna.

Operácie pomocou spinálnej endoskopie sa vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Žiline osvedčili. Na pracovisku neurochirurgie ich za uplynulý rok urobili 20. TASR o tom informovala hovorkyňa nemocnice Zuzana Fialová. Spinálna endoskopia poskytuje pacientom s degeneratívnymi ochoreniami chrbtice šetrný a menej zaťažujúci výkon. Ten podľa Fialovej umožňuje skoršiu mobilizáciu pacienta po operácii, nižšiu spotrebu liekov proti bolesti, rýchlejšie zotavenie aj návrat do každodenného života. Neurochirurgické oddelenie používa počas zákrokov najmodernejšiu spinálnu endoskopickú zostavu. Žilinská fakultná nemocnica je podľa hovorkyne jediným nemocničným pracoviskom v pôsobnosti severovýchodnej oblasti Slovenska, ktoré túto metódu rutinne používa.

Ružomerskí gymnazisti reprezentovali školu na súťaži v robotike [🔗](#)

📅 24. 2. 2024, 12:08, Zdroj: zjemvrk.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 488 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 143 EUR

Redakcia Aktuality 24.2.2024

Na pôde Prírodovedeckej fakulty **UPJŠ** v Košiciach sa počas uplynulého týždňa uskutočnilo regionálne kolo súťaže FirstLego League - turnaj pre kategóriu Challenge a festival pre kategóriu Explore. Súťaže sa zúčastnili aj žiaci z Gymnázia Š. Moyzesa z Ružomberka.

„ Súťaž približuje vedu, techniku, inžinierstvo a matematiku deťom a mládeži prostredníctvom zábavného a vzrušujúceho praktického vzdelávania. Účastníci tohto globálneho na robotiku orientovaného programu, ktorý pomáha dnešným študentom a učiteľom vybudovať si lepšiu budúcnosť, získajú skúsenosti s riešením reálnych problémov. Tri rôzne vekové kategórie FIRST LEGO League, prostredníctvom praktického vzdelávania v oblastiach STEM a robotiky, inšpirujú mládež, aby experimentovala a rozvíjala svoje kritické myslenie, programátorské a konštruktérske zručnosti,“ hovoria organizátori.

V kategórii Challenge školu reprezentovali žiaci kvinty, ktorí si dali tímové meno Ružomerskí titáni - Laura Marenčíková, Sofia Penjaková, Gabika Pagáčová, Šimon Milan a Matúš Podskuba. Na turnaji tímy súťažili v štyroch rovnocenných častiach – Robot Game, Návrh robota, Inovačný projekt a Základné hodnoty.

„ Síce študenti nepostúpili do národného finále, aj napriek tomu preukázali skvelé výsledky. Všetkým zúčastneným ďakujeme za úspešnú reprezentáciu,“ uvádza škola na svojom webe.

Košická botanická záhrada UPJŠ vystavuje jedinečné orchidey

24. 2. 2024, 12:50, Zdroj: tasr.sk, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 2 791 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 356 EUR

Košická botanická záhrada **UPJŠ** vystavuje jedinečné orchidey

Košice 24. februára (TASR) - Viac ako 700 rastlín si môžu pozrieť návštevníci výstavy Orchidey - skvosty v ríši rastlín v Botanickej záhrade Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach. Ako TASR informovala hovorkyňa univerzity Laura Hoľanová, ide predovšetkým o druhy a kultivary rodov lišajovec, vanda, cymbídium, dendróbium a črievičkovec. Doplnila, že orchidey vynikajú viacerými vlastnosťami, nájdeme ich v takmer každom biotope na Zemi od tropických oblastí až po mierne pásma s výnimkou ľadovcov. "Medzi výnimočné epifytické orchidey, zastúpené aj u nás na výstave, patria rastliny rodu vanda. Pochádzajú z juhovýchodnej Indie až južnej Číny a zaujmú svojím sfarbením v rôznych odtieňoch modrej a purpurovej s tmavšou mozaikovitou kresbou," vysvetľuje riaditeľ Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach Pavol Mártonfi. Okrem pestrosti farieb a veľkosti kvetov sa budú môcť návštevníci pokochať aj voňajúcimi skvostami. "Jednou z orchideí, ktorej sladká vôňa pripomína zmes púdro a ruží, je *Pescatoria dayana*. Ide o epifytickú orchideu pochádzajúcu z vlhkých tropických oblastí Panamy, Ekvádoru a Kolumbie. Jej voňavé kvety dorastajú do veľkosti sedem centimetrov, sú voskovité a trváce," dopĺňa Mártonfi. Tohtoročná výstava je obohatená aj o spoluprácu botanickej záhrady so Strednou odbornou školou poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Košiciach, jej študenti pripravili živé dekorácie vo výstavnej vitríne umiestnenej vo vestibule. Výstava je k dispozícii denne od 9.00 do 17.00 h v skleníku na Mánesovej ulici v Košiciach a potrvá do 10. marca. Zároveň je doplnená predajom orchideí vo vestibule budovy. mck ryb

Autor: TASR

Košice [↗](#)

📅 24. 2. 2024, 12:50, Zdroj: bleskovky.zoznam.sk [↗](#), Vydavateľ: Zoznam, s.r.o., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 21 769 GRP: 0,48 OTS: 0,00 AVE: 353 EUR

Viac ako 700 rastlín si môžu pozrieť návštevníci výstavy Orchidey - skvosty v ríši rastlín v Botanickej záhrade Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach. Ako TASR informovala hovorkyňa univerzity Laura Hoľanová, ide predovšetkým o druhy a kultivary rodov lišajovec, vanda, cymbídium, dendróbium a črievičkovec.

Košická botanická záhrada UPJŠ vystavuje jedinečné orchidey [📄](#)

📅 24. 2. 2024, 12:50, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Košická botanická záhrada **UPJŠ** vystavuje jedinečné orchidey

Košice 24. februára (TASR) - Viac ako 700 rastlín si môžu pozrieť návštevníci výstavy Orchidey - skvosty v ríši rastlín v Botanicknej záhrade Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach. Ako TASR informovala hovorkyňa univerzity Laura Hoľanová, ide predovšetkým o druhy a kultivary rodov lišajovec, vanda, cymbídium, dendróbium a črievičkovec.

Doplnila, že orchidey vynikajú viacerými vlastnosťami, nájdeme ich v takmer každom biotope na Zemi od tropických oblastí až po mierne pásma s výnimkou ľadovcov. "Medzi výnimočné epifytické orchidey, zastúpené aj u nás na výstave, patria rastliny rodu vanda. Pochádzajú z juhovýchodnej Indie až južnej Číny a zaujmú svojím sfarbením v rôznych odtieňoch modrej a purpurovej s tmavšou mozaikovitou kresbou," vysvetľuje riaditeľ Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach Pavol Mártonfi.

Okrem pestrosti farieb a veľkosti kvetov sa budú môcť návštevníci pokochať aj voňajúcimi skvostami. "Jednou z orchideí, ktorej sladká vôňa pripomína zmes púdro a ruží, je *Pescatoria dayana*. Ide o epifytickú orchideu pochádzajúcu z vlhkých tropických oblastí Panamy, Ekvádoru a Kolumbie. Jej voňavé kvety dorastajú do veľkosti sedem centimetrov, sú voskovité a trvácne," dopĺňa Mártonfi.

Tohtoročná výstava je obohatená aj o spoluprácu botanickej záhrady so Strednou odbornou školou poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Košiciach, jej študenti pripravili živé dekorácie vo výstavnej vitríne umiestnenej vo vestibule. Výstava je k dispozícii denne od 9.00 do 17.00 h v skleníku na Mánesovej ulici v Košiciach a potrvá do 10. marca. Zároveň je doplnená predajom orchideí vo vestibule budovy.

mck ryb

Autor: MCK

Košická botanická záhrada UPJŠ vystavuje jedinečné orchidey [✉](#)

📅 24. 2. 2024, 13:02, Zdroj: teraz.sk [✉](#), Vydavateľ: TERAZ MEDIA, a.s., Autor: TASR, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 41 389 GRP: 0,92 OTS: 0,01 AVE: 1044 EUR

Košická botanická záhrada **UPJŠ** vystavuje jedinečné orchidey

Na snímke výstava Orchidey - skvosty v ríši rastlín v Botanickej záhrade **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** 24. februára 2024. Foto: TASR - František Iván

Okrem pestrosti farieb a veľkosti kvetov sa budú môcť návštevníci pokochať aj voňajúcimi skvostami.

včera 13:02

Košice 24. februára (TASR) - Viac ako 700 rastlín si môžu pozrieť návštevníci výstavy Orchidey - skvosty v ríši rastlín v Botanickej záhrade Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach. Ako TASR informovala hovorkyňa univerzity Laura Hoľanová, ide predovšetkým o druhy a kultivary rodov lišajovec, vanda, cymbídium, dendróbium a črievičkovec.

Doplnila, že orchidey vynikajú viacerými vlastnosťami, nájdeme ich v takmer každom biotope na Zemi od tropických oblastí až po mierne pásma s výnimkou ľadovcov. "Medzi výnimočné epifytické orchidey, zastúpené aj u nás na výstave, patria rastliny rodu vanda. Pochádzajú z juhovýchodnej Indie až južnej Číny a zaujmú svojím sfarbením v rôznych odtieňoch modrej a purpurovej s tmavšou mozaikovitou kresbou," vysvetľuje riaditeľ Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach Pavol Mártonfi.

Na snímke výstava Orchidey - skvosty v ríši rastlín v Botanickej záhrade **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** 24. februára 2024.

Foto: TASR - František Iván

Okrem pestrosti farieb a veľkosti kvetov sa budú môcť návštevníci pokochať aj voňajúcimi skvostami. "Jednou z orchideí, ktorej sladká vôňa pripomína zmes púdro a ruží, je *Pescatoria dayana*. Ide o epifytickú orchideu pochádzajúcu z vlhkých tropických oblastí Panamy, Ekvádoru a Kolumbie. Jej voňavé kvety dorastajú do veľkosti sedem centimetrov, sú voskovité a trváce," dopĺňa Mártonfi.

Tohtoročná výstava je obohatená aj o spoluprácu botanickej záhrady so Strednou odbornou školou poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Košiciach, jej študenti pripraví živé dekorácie vo výstavnej vitríne umiestnenej vo vestibule. Výstava je k dispozícii denne od 9.00 do 17.00 h v skleníku na Mánesovej ulici v Košiciach a potrvá do 10. marca. Zároveň je doplnená predajom orchideí vo vestibule budovy.

Autor: TASR

Botanická záhrada opäť rozkvitla orchideami [🔗](#)

📅 24. 2. 2024, 13:40, Zdroj: kosiceonline.sk [🔗](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **5 040** GRP: **0,11** OTS: **0,00** AVE: **464 EUR**

Košice Zaujímavosti

Návštevníci si môžu pozrieť aj ostatné expozičné skleníky.

Botanická záhrada Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (BZ **UPJŠ**) v Košiciach dnes otvorila ďalší ročník výstavy s názvom Orchidey – skvosty v ríši rastlín. Vlni ju navštívilo takmer 14-tisíc ľudí. Zaujímavosťou môžu od dnešného dňa do 10. marca obdivovať vyše 700 kusov tropických orchideí z juhovýchodnej Ázie, strednej a Južnej Ameriky, ktoré rastú prevažne na konároch stromov.

Košická botanická záhrada otvorila ďalší ročník výstavy Orchidey – skvosty v ríši rastlín / BZ **UPJŠ**

Riaditeľ botanickej záhrady Pavol Mártonfi pre Košice Online uviedol, že súčasťou výstavy je približne 100 rôznych druhov rastlín, ktoré sa líšia pestrosťou farieb či veľkosťou kvetov:

„Tento rok ponúkame v expozičných skleníkoch vyše 700 kusov orchideí z rodu lišajovec, dendróbium, cymbídium, vanda. Ako zaujímavosť môžeme spomenúť veľmi voňavú orchideu *Pescatoriu dayovou*, ktorá vonia po ružiach, čo je nezvyčajná vôňa pri orchideách.“

Výstava je otvorená denne od 9.00 do 17.00 hod. Návštevníci si môžu pozrieť aj ostatné expozičné skleníky, v ktorých sa začínajú prebúdať rôzne rastliny. V prípade priaznivého počasia je k dispozícii aj vonkajší areál. Botanická záhrada plánuje aj výstavu bonsajov a živých motýľov.

Košická botanická záhrada vystavuje jedinečné orchidey [🔗](#)

📅 24. 2. 2024, 14:24, Zdroj: kosice.standard.sk [🔗](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 71 907 GRP: 1,60 OTS: 0,02 AVE: 1284 EUR

Včera o 13:25

KOŠICE – Viac ako 700 rastlín si môžu pozrieť v Botanickej záhrade Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach návštevníci výstavy Orchidey – skvosty v ríši rastlín. Ako TASR informovala hovorkyňa univerzity Laura Hofanová, ide predovšetkým o druhy a kultivary rodov lišajovec, vanda, cymbídium, dendróbium a črievičkovec.

Doplnila, že orchidey vynikajú viacerými vlastnosťami, nájdeme ich v takmer každom biotope na Zemi od tropických oblastí až po mierne pásma s výnimkou ľadovcov. „Medzi výnimočné epifytické orchidey, zastúpené aj u nás na výstave, patria rastliny rodu vanda. Pochádzajú z juhovýchodnej Indie až južnej Číny a zaujmú svojím sfarbením v rôznych odtieňoch modrej a purpurovej s tmavšou mozaikovitou kresbou,“ vysvetľuje riaditeľ Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach Pavol Mártonfi.

Z regiónu Nespokojný Košičan. Nepozdáva sa mu výrub takmer dvadsiatky zdravých stromov

Okrem pestrosti farieb a veľkosti kvetov sa budú môcť návštevníci pokochať aj voňajúcimi skvostami. „Jednou z orchideí, ktorej sladká vôňa pripomína zmes púdro a ruží, je *Pescatoria dayana*. Ide o epifytickú orchideu pochádzajúcu z vlhkých tropických oblastí Panamy, Ekvádoru a Kolumbie. Jej voňavé kvety dorastajú do veľkosti sedem centimetrov, sú voskovité a trváce,“ dopĺňa Mártonfi.

Tohtoročná výstava je obohatená aj o spoluprácu botanickej záhrady so Strednou odbornou školou poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Košiciach, jej študenti pripraví živé dekorácie vo výstavnej vitríne umiestnenej vo vestibule. Výstava je k dispozícii denne od 9.00 do 17.00 h v skleníku na Mánesovej ulici v Košiciach a potrvá do 10. marca. Zároveň je doplnená predajom orchideí vo vestibule budovy.

(tasr)

Košická botanická záhrada UPJŠ vystavuje jedinečné orchidey

24. 2. 2024, 16:03, Zdroj: hlavnespravy.sk, Vydavateľ: HEURÉKA EVOLUTION, s.r.o., Autor: Štefan Tomášik, Sentiment: Pozitívny, Téma: Fakulty a ústavy UPJŠ, Kľúčové slová: Pavol Mártonfi (riaditeľ botanickej záhrady), Laura Hofanová

Dosah: 159 706 GRP: 3,55 OTS: 0,04 AVE: 1692 EUR

Košice 24. februára 2024 (TASR/HSP/Foto:TASR – František Iván)

Viac ako 700 rastlín si môžu pozrieť návštevníci výstavy Orchidey – skvosty v ríši rastlín v Botanickej záhrade Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (UPJŠ) v Košiciach. Ako TASR informovala hovorkyňa univerzity **Laura Hofanová**, ide predovšetkým o druhy a kultivary rodov lišajovec, vanda, cymbídium, dendróbium a črievičkovec

Na snímke výstava Orchidey – skvosty v ríši rastlín v Botanickej záhrade Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Doplnila, že orchidey vynikajú viacerými vlastnosťami, nájdeme ich v takmer každom biotope na Zemi od tropických oblastí až po mierne pásma s výnimkou ľadovcov. "Medzi výnimočné epifytické orchidey, zastúpené aj u nás na výstave, patria rastliny rodu vanda. Pochádzajú z juhovýchodnej Indie až južnej Číny a zaujmú svojím sfarbením v rôznych odtieňoch modrej a purpurovej s tmavšou mozaikovitou kresbou," vysvetľuje **riaditeľ Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach Pavol Mártonfi**.

Reklama

Okrem pestrosti farieb a veľkosti kvetov sa budú môcť návštevníci pokochať aj voňajúcimi skvostami. "Jednou z orchideí, ktorej sladká vôňa pripomína zmes púdry a ruží, je *Pescatoria dayana*. Ide o epifytickú orchideu pochádzajúcu z vlhkých tropických oblastí Panamy, Ekvádoru a Kolumbie. Jej voňavé kvety dorastajú do veľkosti sedem centimetrov, sú voskovité a trváce," dopĺňa Mártonfi.

Tohtoročná výstava je obohatená aj o spoluprácu botanickej záhrady so Strednou odbornou školou poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Košiciach, jej študenti pripravujú živé dekorácie vo výstavnej vitríne umiestnenej vo vestibule. Výstava je k dispozícii denne od 9.00 do 17.00 h v skleníku na Mánesovej ulici v Košiciach a potrvá do 10. marca. Zároveň je doplnená predajom orchideí vo vestibule budovy.

Reklama

Chcem podporiť predplatným

Pošlite nám tip

Reklama

Autor: Štefan Tomášik

Sedemsto orchideí sa ocitlo na jednom mieste v košickej botanickej záhrade [↗](#)

📅 24. 2. 2024, 18:00, Zdroj: [aktuality.sk](#) [↗](#), Vydavateľ: Ringier Slovakia Media s.r.o., Autor: Robo Hakl, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 482 049 GRP: 10,71 OTS: 0,11 AVE: 1907 EUR

Aj vanilka je orchidea.

KOŠICE: Botanická záhrada **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** pripravila výstavu Orchidey – skvosty v ríši rastlín. Sprístupnená je do 10. marca.

Vystavená je aj orchidea *Pescatoria dayana*, ktorej sladká vôňa pripomína zmes púdry a ruží. Pochádza z vlhkých tropických oblastí Panamy, Ekvádoru a Kolumbie. S orchideou sa stretávame bežne v kuchyni – poznáme ju ako lusk – aj vanilka, obľúbené aromatické korenie, je totižto orchidea.

Video sa načítava...

Tento článok môžu vďaka vám čítať všetci zadarmo. Ďakujeme za podporu.

Autor: Robo Hakl

Košická botanická záhrada UPJŠ vystavuje jedinečné orchidey [📄](#)

📅 24. 2. 2024, 19:07, Zdroj: slovensky-vecernik.sk [📄](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 231 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 91 EUR

Košická botanická záhrada **UPJŠ** vystavuje jedinečné orchidey

Botanická záhrada Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach predstavuje fascinujúcu výstavu orchideí s názvom "Orchidey - skvosty v ríši rastlín".

Návštevníci budú mať príležitosť obdivovať viac ako 700 rastlín, zahŕňajúc druhy a kultivary rodov lišajovec, vanda, cymbídium, dendróbium a črievičkovec.

Hovorkyňa univerzity, Laura Hoľanová, zdôraznila, že orchidey patria medzi výnimočné rastliny, ktoré nájdeme v prakticky každom biotope na Zemi, od tropických oblastí po mierne pásma, s výnimkou ľadovcov. Špeciálnu pozornosť upriamila na epifytické orchidey rodu vanda, ktoré pochádzajú z juhovýchodnej Indie až južnej Číny a vynikajú svojím sfarbením v rôznych odtieňoch modrej a purpurovej s tmavšou mozaikovitou kresbou.

Riaditeľ Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach, Pavol Mártonfi, spomenul, že okrem pestrosti farieb a veľkosti kvetov, budú návštevníci mať možnosť obdivovať aj voňajúce skvosty. Medzi nimi vyniká *Pescatoria dayana*, epifytická orchidea pochádzajúca z vlhkých tropických oblastí Panamy, Ekvádoru a Kolumbie. Jej voňavé kvety sú voskovité a trváce, s príjemnou vôňou pripomínajúcou zmes púdry a ruží.

Táto výstava je osobitá aj vďaka spolupráci s Strednou odbornou školou poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Košiciach. Študenti tejto školy pripravili živé dekorácie vo výstavnej vitríne umiestnenej vo vestibule. Výstava je otvorená každý deň od 9:00 do 17:00 h v skleníku na Mánesovej ulici v Košiciach a potrvá do 10. marca. Okrem toho, návštevníci majú možnosť zakúpiť si orchidey priamo v vestibule budovy, čím si môžu priniesť kúsok tejto krásy aj domov.

© Slovenský večerník/ilustračné foto

Autor: lifestyle

Ako môžu technológie zlepšiť starostlivosť o pacienta a zefektívniť procesy?

📅 25. 2. 2024, 7:33, Zdroj: techbox.sk , Vydavateľ: N Press, s.r.o., Autor: Richard Pliešovský, Sentiment: Pozitívny, Téma: Rektorát UPJŠ, Kľúčové slová: Rektor univerzity Pavla Jozefa Šafárika, Daniel Pella

Dosah: 6 220 GRP: 0,14 OTS: 0,00 AVE: 507 EUR

Na konferencii HealthCare Conference 2024 predstavili odborníci z oblastí zdravotníctva, vedy a techniky najnovšie trendy v oblasti digitálnych inovácií v zdravotníctve.

Organizátorom konferencie je spoločnosť Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia, ktorá v tejto oblasti poskytuje služby pre T-System Vertical Health. Ide napríklad o edge výpočtovú techniku, telematiku, Sovereign Cloud, či digitálnu identitu.

Andreas Truls, manažér z DT ITSO SK povedal, že konferenciu sa rozhodli zorganizovať s víziou prepojenia priemyslu, startupov a akademickej obce, aby mohli spoločne zdieľať inovácie, novinky, trendy a perspektívy v tejto oblasti.

Daniel Pella, rektor Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach vysvetľuje, že kedysi bola medicína z pohľadu pacienta a lekára viac-menej medicínou pri posteli chorého, dnes už azda nikto nepochybuje, že súčasná medicína je už aj hi-tech medicínou, založenou na inovatívnych technológiách.

Úlohu technológií v zdravotníctve vníma Pella ako nezastupiteľnú. Aj keď sú nové technológie drahé, paradoxne zlacňujú diagnostiku a zvyšujú efektivitu liečby. Skracujú pobyt pacientov v nemocniciach, dobu ich PN, no najmä pomáhajú účinnejšie liečiť mnohé ochorenia a predlžujú život. „Aj preto považujem za jednu zo svojich priorit vývoj študijného programu, ktorý by spájal vedomosti získané na fakultách informačných technológií spolu s vedomosťami získanými na lekárskej, prípadne aj na právnickej fakulte“.

Technická univerzita v Košiciach je druhá najväčšia univerzita na Slovensku. Využíva široké portfólio inovácií na všetkých deviatich fakultách. Na univerzite je možné registrovať množstvo aktivít smerovaných do zdravotníctva. Rektor Peter Mesároš vysvetľuje, že ide hlavne o oblasť podporného rozhodovania pre medicínskych špecialistov a skorú diagnostiku chorôb. Už aj tu sa využívajú progresívne metódy AI. Výskum v oblasti konštrukcie je realizovaný s využitím virtuálnej reality a 3D tlače.

Globálnym problémom je nedostatok lekárov špecialistov, no i demografia a zvyšujúci sa počet starších pacientov. Zdravotnícke zariadenia sú nútené hľadať nové možnosti, ako efektívne zabezpečiť kvalitnú zdravotnú starostlivosť.

Ján Majoroš zo Siemens Healthineers Slovensko tvrdí, že trendom sú špičkové zdravotnícke prístroje na báze AI. Prispievajú k skorému odhaleniu ochorenia a kvalitnej diagnostike. Okrem toho na pozadí vyhodnocujú a ukládajú dáta, ktoré sú nevyhnutné pre ďalší medicínsky pokrok. Potvrzuje sa, že moderné technológie výrazne šetria čas špecialistov a umožňujú vyšetrovať aj „na diaľku“. Treba si však uvedomiť, že to niečo stojí, no „investície do výskumu a vývoja v tejto oblasti sú kľúčové“.

Andreas Truls považuje AI za nenahraditeľnú v oblasti medicíny. Predstavuje šancu pre nové riešenia, ktoré pomôžu napríklad pri viackanálovej komunikácii, pri hlasových robotoch či rozpoznávaní reči. Verí, že technológie už v blízkej budúcnosti umožnia rýchly rozvoj zdravotníctva.

Zo startupov sa konferencie zúčastnil Tomáš Breškovič, zakladateľ Artege Ortho 3D, ktorý predstavil inovatívne metódy ortoterapie pri liečbe skoliózy a Maroš Stredanský uchopenie predmetov robotickou protézou (na obrázku dole) pomocou metód AI.

Konferencia potvrdila, že digitálne inovácie transformujú sektor zdravotnej starostlivosti rýchlejšie než kedykoľvek predtým. Nové technológie otvárajú nové možnosti pre diagnostiku, liečbu a monitorovanie pacientov a zároveň zvyšujú efektivitu a dostupnosť zdravotnej starostlivosti. Spočiatku to však bude stáť zvýšené investície.

Autor: Richard Pliešovský

Teraz pozerať články v Trestnom zákone? Susko prekvapil bývalého ústavného sudcu

25. 2. 2024, 18:18, Zdroj: sudcovia.sk, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 117 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 60 EUR

Podrobnosti

kosice.korzar.sme.sk | Elena Danková, Judita Čermáková

KOŠICE. Katedra ústavného práva a správneho práva Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (**UPJŠ**) v Košiciach zorganizovala vo štvrtok diskusné fórum s názvom Štandardný legislatívny proces a skrátene legislatívne konanie v doterajšej ústavno-politickej praxi v Slovenskej republike.

„Ústavné právo ako také je prirodzene späté s politikou. Ale domnievam sa, že akademická pôda si má udržať svoju apolitickosť. Držme sa preto odbornosti a vecných faktov, na ktorých právo stojí,“ vyzvala na úvod prítomných Alena Krunková, vedúca Katedry ústavného práva a správneho práva.

Musíme tomu rozumieť

Aj keď je Peter Sepeši prokurátor Generálnej prokuratúry SR, bývalý štátny tajomník ministerstva spravodlivosti a absolvent Právnickej fakulty **UPJŠ**, sám seba predstavil jednoduchšie.

„Som občan, ktorý má rád túto krajinu. A keď chceme naplniť podstatu legislatívneho procesu, tak by sme ako občania mali vedieť, z čoho vychádzajú návrhy zákona, ktorými sa máme riadiť. Nemali by sme resignovať a prijať to, že kto vyhral voľby, môže všetko. Ako občania by sme mali trvať na tom, že chceme rozumieť tomu, ako sa demokratická forma vlády realizuje pri tvorbe právnych predpisov.“

Odborné diskusné fórum na akademickej pôde považuje za vhodnú formu edukácie verejnosti.

„Diskusiou sa zvyšuje právne povedomie obyvateľstva v oblasti trestného práva, v oblasti uvedomenia si svojich slobôd aj toho, čo obnáša demokracia.“

Málo času na pripomienkovanie

Priestor v diskusii dostal aj Ladislav Orosz, člen Katedry ústavného práva a správneho práva Právnickej fakulty **UPJŠ** a emeritný sudca Ústavného súdu SR.

Vysvetlil hlavné rozdiely medzi štandardným a skrátene legislatívnym konaním.

Štandardný legislatívny proces prebieha v troch čítaniach, sú stanovené podmienky pre prechod z jedného čítania do druhého a lehoty na jednotlivé prerokovania.

„Napríklad v rámci druhého čítania je to najmenej 30 dní pri štandardnom legislatívnom procese, čo vytvára priestor pre diskusiu. Zákon o tvorbe právnych predpisov upravuje aj predprípravné štádium legislatívneho procesu. Teda v čase, keď sa ešte len píše zákon. Podstatné je, že toto štádium je verejné. Prebieha verejne na portáli slov-lex. Ten, kto pripravuje zákon, musí informovať verejnosť, že pripravuje zákon a aké sú jeho ciele. Tým pádom sa každý môže pripraviť na pripomienkové konanie, ktoré je ďalšou fázou legislatívneho procesu v čase prípravy.“

Takýto proces považuje za transparentný.

Skrátene legislatívne konanie sa začína bez pripomienkovania v štádiu prípravy zákona.

„Verejnosť aj poslanci sa dozvedia o tom, že zákon vznikol, až vtedy, keď je doručený predsedovi Národnej rady SR. To sťažuje prácu odbornej verejnosti, ktorá nemá priestor sa k tomu kvalifikovane vyjadriť. Druhý veľký rozdiel je v tom, že neplatia lehoty, ktoré stanovuje zákon o rokovacom poriadku pre rokovanie v jednotlivých štádiách legislatívneho procesu.“

Zlá vôľa

Za základný a najväčší legislatívny nedostatok považuje Orosz fakt, že legiscvakačná lehota, teda lehota medzi dňom platnosti a dňom účinnosti, v prípade Trestného zákona netrvala najmenej pol roka.

„Ukazuje to zlú vôľu. Hlavne pri takom zásadnom právnom predpise, ako je Trestný zákon. Aj prax by sa mohla pripraviť na jeho realizáciu.“

Orosz pripomenul príklady z minulosti, keď bol návrh zákona schválený dokonca v priebehu niekoľkých hodín.

„Například novelizácia Ústavy z roku 2011 reagujúca na nevyslovenie dôvery vláde Ivety Radičovej (SDKÚ) bola prerokovaná a schválená za 4,5 hodiny.“

Za posledných 32 rokov bolo v skrátanom legislatívnom konaní prerokovaných zhruba 350 zákonov. Priemerne v každom volebnom období to bolo 25 – 30 zákonov.

„V minulom volebnom období najviac, až 122 zákonov bolo prerokovaných v skrátanom legislatívnom konaní. Niektoré z nich možno ospravedlniť kvôli núdzovému stavu, ale veľmi často sa zviezli aj také veci, ktoré neboli opodstatnené na prerokovanie v skrátanom legislatívnom konaní,“ upozornil Orosz.

Dodal, že niekedy v živote reálne nastanú situácie, keď treba pristúpiť k zrýchleniu legislatívneho konania, ako sú živelná pohroma, pandémie, teroristické útoky a podobne.

„V týchto dňoch boli na Ústavný súd doručené tri návrhy, jeden od prezidentky a dva od opozičných poslancov, v ktorých namietajú novelu Trestného zákona. Práve predovšetkým v súvislosti so skrátaným legislatívnym konaním a postupmi, ktoré boli uplatnené. Ja osobne som zvedavý, ako rozhodne Ústavný súd.“

Konzultácie sú len naoko

František Mozner, predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, prezident Združenia sudcov Slovenska a absolvent Právnickej fakulty **UPJŠ** pripomenul, že skrátané legislatívne konanie nie je len problém Slovenska.

„Európska komisia vydáva už niekoľko rokov Správy o právnom štáte, kde sa venuje aj možnostiam zneužívania a nadužívania skrátaného legislatívneho procesu. Pokiaľ sa nadužíva, dostáva sa do situácií, keď na to nie sú splnené podmienky. Je tak v rozpore s princípom otvoreného vládnutia.“

Tvorba práva by mala byť podľa neho založená na odborných konzultáciách a určitých poznatkoch a dôkazoch, aby bol právny poriadok vyvážený, prehľadný a dlhodobo udržateľný.

„Ak je z procesu vynechaná odborná verejnosť, riziká, že výsledok nebude taký, aký by mal byť, sú oveľa väčšie.“

Ďalšiu úroveň problému vidí Mozner vo formálnosti legislatívneho procesu, keď nie sú do procesu reálne zapojené subjekty, ktoré by mali byť.

„Je to predmetom kritiky aj Európskej komisie - navonok sa javí, že všetky konzultácie prebiehajú, ale nie sú reálne. Vidíte, že je zbytočné niečo povedať, lebo napíšete kopu pripomienok, ale vôbec nie je ochota o nich vecne diskutovať. A to neznamená, že musia byť akceptované. Len nie sú prediskutované.“

Otázka miery súdneho aktivizmu

V rámci diskusie s publikom zaznela aj otázka, aké sú možnosti Ústavného súdu pozastaviť účinnosť prijímaného zákona.

„Osobne si za extrémnej situácie viem predstaviť aj extrémne rozhodnutie. Je to vec zodpovednosti sudcov Ústavného súdu. Je to otázka miery súdneho aktivizmu, ktorý je ešte ústavne akceptovateľný. Ústavný súd mnohokrát pristúpil k rozhodovaniu o otázkach, ktoré boli predložené aktivisticky, a vydal nález, ktorým prekročil formálne rámce,“ ujal sa slova Ladislav Orosz.

„V rozhodovaní Ústavného súdu bude podstatné aj to, či bude zrejmé, že sa vedome predlžuje proces publikovania zákona v Zbierke zákonov. Bol som veľmi prekvapený, keď som počul ministra spravodlivosti (Borisa Suska zo Smeru - pozn. red.), že treba ešte pozrieť každú bodku, čiarku a podobne. Na to je tretie čítanie parlamentu, to je proces, keď možno opravovať gramatické a štylistické chyby. Akonáhle zákon prejde tretím čítaním, tak ja si dovoľm povedať, že to už má trestnoprávny rozmer, ak by niekto do textu zasiahol.“

Katastrofálna legislatívna prax

Rečníci dostali aj otázku, ako sa pozerajú na aktuálnu situáciu, keď vláda na svojom zasadnutí schválila návrh zmeny zákona, ktorý ešte nebol publikovaný. Je možné to urobiť?

„Aby sme boli objektívni ku všetkým politickým garnitúram, v roku 2005 bol schválený nový Trestný zákon, tzv. Lipšicov, ktorý účinnosť nadobudol po pol roku. Dovtedy, kým nadobudol účinnosť, bolo šesť jeho noviel. Už sa to v praxi teda udialo, aj keď by sa to nemalo diať, lebo to vytvára veľký chaos. To je presne o tom, že legislatívny proces je aj proces politický. A aj keď právna teória ponúka niekedy námety, ktoré by zastavili takéto avantúry, tak to nie je akceptované, lebo vedía, že to môžu využiť aj v budúcnosti.“

Dodal, že sa stávalo aj to, že na jednej schôdzi Národnej rady došlo k dvom alebo trom novelizáciám toho istého zákona.

„Jednoducho tá naša legislatívna prax je katastrofálna a dovoľm si povedať, že stále horšia,“ zhodnotil Orosz.

Štátom organizovaný prieťah

Peter Sepeši podotkol, že veľkým problémom bude pripraviť aj priestupkové oddelenia.

„Veľa vecí nám padne z vyšetrovania do skráteneho vyšetrovania, kde je úplne iný režim. 'Skrátenárov' ani nemáme dosť a nie sú ani pripravení na to, aby riešili veci do 250-tisíc eur. Mali by sme si dopredu nastaviť systém tak, aby plynule prešiel z jedného stavu do druhého. V ústave máme právo na vybavenie vecí bez zbytočných prieťahov, ale toto vyzerá ako štátom organizovaný prieťah.“

Opísal, aký náročný proces čaká zamestnancov, ak Trestný zákon v súčasnom znení vstúpi do platnosti.

„Je to veľký objem práce, čo všetko sa bude musieť zohľadňovať, akú postupnosť urobiť. Každý jeden spis preskenovať, čo v ňom mám a ako sa dopracujem k tomu, čo s tým ďalej. Nehovoriac o tom, že bude povinná obhajoba pri trestných činoch s hornou hranicou 10 rokov.“

Slabý tím legislatívcov

František Mozner konštatoval, že už začiatok tvorby nového Trestného zákona nebol úplne najlepší.

„Mám pocit, že od počiatočných fáz si ministerstvo spravodlivosti nevytvára dobrý tím legislatívcov. Pretože je naivná predstava, že sudca, prokurátor a ľudia z praxe vedia byť dobrými legislatívcami. To v žiadnom prípade. Vedia možno pomenovať problém, vedia načrtnúť riešenie, ale pretavia to do legislatívneho textu, aby sa dosiahlo presne to, čo sa má dosiahnuť, je niečo úplne iné. Na to treba skutočne veľkú skupinu erudovaných odborníkov.“

Zbytočne vysoká hranica

Peter Sepeši porovnal, že v prípade predchádzajúcej novely bola jej príprava iná.

„Sedeli sme s ministerstvom vnútra, tam bolo plánované navýšenie počtu zamestnancov, ktoré bolo zohľadnené v ďalšom štátnom rozpočte, takže sme vedeli všetci, čo sa deje, a ľudia to aj ľahšie prijali. To je úplne iné ako tento Trestný zákon, čo pôjde do praxe. Je iné, keď rozumiete čo, prečo a ako sa mení.“

Uviedol príklad zmeny výšky značnej škody, ktorá sa z terajších od 26 600 eur posunie na sumu od 250-tisíc eur a vyššie.

Podľa Sepešiho mal byť taký výrazný skok seriózne odôvodnený.

„Zrejme neexistovali prijateľné dôvody na to, aby sa práve takto zvýšila tá hranica, bolo to politicky určené číslo, ktoré znamená obrovskú hodnotovú zmenu v živote spoločnosti. Tým pádom sa posúva aj hranica vnímania trestnosti a závažnosti tých konaní. V Nemecku je táto hranica 50-tisíc, Česko má 40-tisíc, Európska únia má hranicu 100-tisíc, ktorá sa má už všade v Európe považovať za významnú škodu. My sme tú hranicu dali na 250-tisíc a nijako sme to nezdôvodnili, nijakou potrebou,“ konštatuje Sepeši.

Dekan Právnickej fakulty **UPJŠ** Miroslav Štrkolec pripomenul, že podobné odborné diskusné fóra majú na fakulte svoje pevné miesto.

„Podobných podujatí sme zorganizovali množstvo. Obdobné diskusné fórum sme organizovali, napríklad keď sa rozhodovalo o zrušení tzv. Mečiarových amnestií, ale aj v marci 2023 s názvom Verejné dišputy k návrhu novely Trestného zákona.“

Vitajte na stránke, ktorú vytvorili sudcovia pre sudcov a širokú verejnosť.

Sme tu pre všetkých, ktorých zaujíma stav súdnictva, ktorí chcú o tejto téme otvorene diskutovať, slobodne si vymieňať názory, dávať podnety a návrhy na zmeny.

zoz@sudcovia.sk

Justičná akadémia SR

© 2022 Za otvorenú justíciu

Na našej webovej stránke používame cookies. Niektoré z nich sú nevyhnutné pre fungovanie stránky, zatiaľ čo iné nám pomáhajú zlepšovať túto stránku a používateľské prostredie. Môžete sa sami rozhodnúť, či chcete cookies povoliť alebo nie. Upozorňujeme, že pri odmietnutí možno nebudete môcť využívať všetky funkcie stránky.

Autor: Administrátor

Fakulta tvrdí, že viac medikov zvládne. Študenti: Už teraz sa tlačíme pri pacientoch

25. 2. 2024, 19:00, Zdroj: kosice.korzar.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Judita Čermáková, Elena

Danková, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 53 595 GRP: 1,19 OTS: 0,01 AVE: 1152 EUR

Cvičenia musia mať až do ôsmej večer.

Lekárska fakulta v Košiciach (6 fotografií)

KOŠICE. Vláda oznámila, že v najbližšom akademickom roku prijmú lekárske fakulty na Slovensku o 150 študentov a študentiek medicíny navyše.

Predseda parlamentu Peter Pellegrini (Hlas) uviedol, že ak by vláda nič nerobila, už o niekoľko rokov by Slovensko pre nedostatok lekárov čelilo kolapsu zdravotníctva.

Ministerstvo školstva má v rozpočte na tento rok vyčlenené peniaze na naplnenie objednávky štátu na vyšší počet študentov v celkovej sume 1,3 milióna eur.

Zatiaľ prvý krok

Zároveň má rezort školstva pripravené ďalšie finančné prostriedky (najmä eurofondy) na zlepšovanie kvality priestorov na výučbu a zlepšovanie zručnosti medikov, napríklad aj budovaním simulačných centier.

„Uvedomujeme si, že je to iba prvý krok. Zaväzuje nás však k tomu, aby sa prijali ďalšie opatrenia na skvalitnenie vzdelávania aj priestorov, v ktorých sa pripravujú budúci lekári a lekárky,“ dodal minister školstva Tomáš Drucker (Hlas).

„Rada by som vyzvala aj samotných študentov, ktorí zvažujú kariéru v zdravotníctve a v najbližších dňoch si budú posilať prihlášky na vysoké školy, aby neváhali a rozhodli sa pre toto jedinečné poslanie,“ povedala ministerka zdravotníctva Zuzana Dolinková (Hlas).

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Lekárske fakulty zvýšia kapacity pre 150 študentov Čítajte Zmenu vítajú

Na východe, na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)**, pribudne 45 medikov navyše.

Dekanom Lekárskej fakulty **UPJŠ** je Peter Jarčuška.

Fakulta informovala, že záujem o štúdium na Lekárskej fakulte **UPJŠ** bol a je vždy enormne vysoký.

„Aj to je dôkazom kvality vzdelávania, ktoré poskytujeme našim študentom. Pravdaže, povolanie lekára sa často tiež ocitá na popredných miestach prieskumov záujmu o budúce povolanie. Aj vďaka tomuto opatreniu budeme schopní vyjsť v ústrety ďalším 45 záujemcom o vysokoškolské štúdium všeobecného lekárstva v slovenskom jazyku na našej fakulte, ak toto rozhodnutie schváli akademický senát Lekárskej fakulty **UPJŠ**.“

Vláda chce týmto krokom navýšenia počtu medikov riešiť akútny nedostatok lekárov na Slovensku.

„Výsledky tohto opatrenia sa odzrkadlia po šiestich rokoch, no v prípade, ak by sa súčasná situácia vôbec neriešila, slovenské zdravotníctvo by bolo vystavené neistej situácii v poskytovaní kvalitnej zdravotnej starostlivosti. Investície do vzdelávania vždy prispievajú k rastu spoločnosti ako takej,“ vraví hovorca fakulty Tomáš Zavatčan.

Dvadsať pri jednom pacientovi

Dekan tvrdí, že priestorové a pedagogické kapacity sú pripravené aj na vyšší počet študentov.

Šiestačky Lekárskej fakulty **UPJŠ** sú však skeptické.

„Už aj teraz je problém, aby boli vykrýté všetky skupiny, čo sa týka výučby. Cvičiacich nie je dosť alebo natesno, ani miestnosti nemajú väčšiu kapacitu. Tým pádom musia byť cvičenia častejšie a študenti začínajú o pol ôsmej ráno a poslední odchádzajú o ôsmej večer, každý deň. Viem, že teraz mali prváci, druháci a tretiaci cvičenia tak neskoro do večera.“

Za najväčší problém považujú klinické predmety.

„Tam sme na praxi aj dvadsať na jednom oddelení. A keď prídu takéto skupinky na oddelenie štyri za deň, ani pacientom sa už nechce znova pred toľkými študentmi opisovať, ako sa majú.“

Asociácia medikov nesúhlasí

Ani Slovenská asociácia študentov medicíny (SloMSA) nesúhlasí s plánovaným zvyšovaním počtu medikov na lekárske fakultách. Obáva sa, že to povedie k prehlbovaniu existujúcich medzier v kvalite prípravy budúcich lekárov a k zníženiu atraktivity fakúlt.

Študenti preto žiadajú prehodnotenie návrhu. Informovala o tom prezidentka asociácie Laura Banovčanová.

Podotkla, že prvým krokom v riešení personálnej poddimenzovanosti zdravotníctva je v rámci vysokého školstva trvalé odstránenie už existujúcich závažných nedostatkov.

Ich riešenia si podľa asociácie vyžadujú strategický plán aj finančné krytie zo strany štátu.

„Až po nastavení systému do podoby, ktorá bude spoľahlivo zodpovedať súčasným počtom študujúcich, môžeme iniciovať prípadné rokovania na tému ich navyšovania,“ skonštatovala asociácia.

Lekárska fakulta **UPJŠ** si cení, že ministerstvo školstva a ministerstvo zdravotníctva sú prístupné diskusii o systémových zmenách v štúdiu všeobecného a zubného lekárstva.

„Pretože iba systémové zmeny vo vzdelávaní medikov môžu viesť k vyššiemu záujmu o štúdium medicíny na slovenských lekárske fakultách,“ doplnil Zavatčan.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Študenti medicíny kritizujú zvyšovanie počtu medikov, žiadajú prehodnotenie návrhu Čítajte Prijatí navyše budú Slováci

V posledných troch rokoch bol počet novoprijatých študentov na študijný program všeobecné lekárstvo na Lekárskej fakulte **UPJŠ** v každom akademickom roku 220 medikov.

Na Lekárskej fakulte **UPJŠ** študuje dokopy viac ako 3 000 študentov, z čoho je 58 percent slovenských.

Novoprijatí študenti navyše by mali byť len slovenskej národnosti.

Pokladnicu plnia hlavne zahraniční

„Všetky poplatky, ktorými je spolpatnené štúdium zahraničných medikov, sú v plnej miere vynakladané na zlepšovanie študijných podmienok a kvality vzdelávania pre všetkých študentov bez rozdielu národnosti či štátnej príslušnosti. Bez príjmov za výučbu študentov všeobecného lekárstva a zubného lekárstva by sme neboli schopní zabezpečiť kvalitnú výučbu medicíny na našej fakulte,“ zdôraznil Zavatčan.

„Mimorozpočtové zdroje, ktoré sme získali od zahraničných študentov, sme použili na vybudovanie Centra simulátorovej a virtuálnej medicíny Lekárskej fakulty **UPJŠ**, ktoré je najmodernejším simulátorovým centrom medicíny na Slovensku, a na rekonštrukciu budovy Lekárskej fakulty **UPJŠ** na Triade SNP 1,“ dodal.

Študent tretieho ročníka všeobecného lekárstva, Fahád, bol v číslach konkrétnejší.

„Platím 10 500 eur za rok, je to v pohode. Myslím si, že je dobrý nápad, že bude študentov viac. Rozdelíme sa do viacerých skupín, to sa dá zvládnuť.“

Jeho kamarát, druhák Ali, sa tiež nebojí väčšej konkurencie: „Je to fajn, mám rád slovenských študentov, sú milí a priateľskí. Pokojne ich môže byť aj viac.“

Viac ubytovania aj parkovísk

Ministerstvo školstva sľúbilo lekárske fakultám financie na zlepšenie kvality priestorov na výučbu. Ktoré konkrétne budovy je nutné na Lekárskej fakulte **UPJŠ** rekonštruovať?

„Nutne potrebujeme navýšiť ubytovacie kapacity pre našich študentov, rekonštruovať priestory, v ktorých prebieha teoretická aj klinická výučba, či alokovať viac financií pre biomedicínsky výskum. Potrebne je tiež napríklad riešiť parkovanie pred priestormi lekárskej fakulty. Ocenili by sme, ak by sme aj v týchto oblastiach našli rozumné riešenie počas rozhovorov s oboma spomínanými ministerstvami,“ odpovedá hovorca.

Súvisiaci článok Súvisiaci článok Analytik Smatana: Veľa ľudí si predstavuje kolaps zdravotníctva tak, že nastane tma Čítajte Štipendia pre verných, zrušenie diplomovky

V druhej fáze sa v rámci novovzniknutej medzirezortnej pracovnej skupiny, ktorá sa zaoberá zlepšovaním vzdelávania v zdravotníctve, dohodne dlhodobé a finančne udržateľné riešenie na ďalšie roky.

Kvôli zvýšeniu atraktivity štúdia medicíny ministerstvo školstva uvažuje napríklad aj o zrušení povinnej diplomovej práce, aby sa tak uvoľnil priestor na lekársku prax.

Novinkou by mal byť aj plán štipendií pre medikov. Tie by sa študentom udeľovali od štvrtého ročníka. Ak by zostali pracovať na Slovensku, peniaze by si mohli nechať. V prípade, že by sa rozhodli odísť, museli by ich vrátiť.

Navyšovanie bude pokračovať šesť rokov

Ďalším z návrhov je napríklad, aby študenti 6. ročníka mohli v rámci praxe pracovať v okresných nemocniciach v miestach svojho bydliska.

Šiestačky Lekárskej fakulty **UPJŠ** by tieto možnosti potešili.

„Aj keď aj dnes ponúkajú niektoré súkromné nemocnice štipendiá študentom s tým, že potom musia absolvovať prax u nich. My už teraz predštatnicovú prax nemusíme absolvovať tu, ale aj v iných mestách. Tam, kde by sme neskôr chceli pracovať.“

Peter Pellegrini na tlačovej konferencii uviedol, že navýšenie počtu študentov nebude jednorazová záležitosť a vyšší počet študentov by mali fakulty prijímať dlhodobo. To má zabezpečiť aj plánovaná dohoda s univerzitami na šesť rokov, vďaka čomu by mal projekt prežiť aj parlamentné voľby.

Autor: Judita Čermáková, Elena Danková

HÍRKOSÁR

📅 26. 2. 2024, Zdroj: **Új Szó**, Strana: 15, Vydavateľ: **DUEL - PRESS, s.r.o.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **87 000 GRP**; **1,93 OTS**; **0,02 AVE**; **306 EUR**

► Asztalitenisz

1. LIGA, kelet, 9. kettős forduló: Veľké Kapušany A– Ružomberok B 11:3, nagykaposi pontszerzők: Tomáš Kukučka 3, Estók István, Peter Tuším, Matúš Király 2-2, Kukučka–Estók, Tuším–Király; Veľké Kapušany A– Krupina 10:4, nagykaposi pontszerzők: Estók 3, Tuším, Király 2-2, Kukučka 1, Tuším–Király, Estók–Kukučka.

Az állás: 1. Veľké Kapušany 47 pont, 2. Kežmarok 38, 3. Nižná B 36. 3. LIGA, dél, 15. forduló: Veľké Kapušany B–Čečehov B 11:7, nagykaposi pontszerzők: Miloš Jenčík 3, Kovács Zoltán, Kristóf Flórián, Kovács Gabriel 2-2, Jenčík–Kristóf F., Kovács Z.–Kovács G.; Čičarovce A– Valalíky B: 11:7, csicseri pontszerzők: Molnár Norbert, Üveges Krisztián, Sukály Levente 3-3, Csanak Csaba 1, Molnár N.–Üveges; Michalovce B–Vojany Tigers A 11:7, vajáni pontszerzők: id. Ján Štim 4, Nagyidai László 2, id. Štim–Nagyidai; Košické Olšany A–Veľké Kapušany C 13:5, nagykaposi pontszerzők: Popély Ádám, Molnár István, Vargovčík Erik 1-1, Jakab Szabolcs–Molnár I. Az állás: 1. Poproč A 42 pont, 2. Veľké Kapušany B 42, 3. Košické Olšany 39... 8. Veľké Kapušany C 28... 10. Vojany 23, 11. Čičarovce 23.

4. LIGA, zempléni–kassai csoport, 15. forduló: Budkovce A–Beša A 13:5, bési pontszerzők: Vojtko Gábor, Gyártó Pál 2-2, Lukács Péter 1; Somotor A–Čečehov C 7:11, szomotori pontszerzők: Nagy Attila 3, Balogh Erik 2, Sopko Silvester 1, Balogh E.–Nagy A.; Michalovce C–Vojany B 16:2, vajáni pontszerzők: František Havrila, Miloš Marcinčák 1-1; Pribeník A–Poproč B 8:10, perbenyiki pontszerzők: Balog Péter 4, Kóbori Pál 2, Filep Zoltán 1, Kóbori–Balog P.

Az állás: 1. Somotor 39 pont, 2. Pribeník 37, 3. Vojčice B 37... 10. Vojany 22... 12. Beša 15. 5. LIGA, Tóketerebes, 16. forduló: Kráľovský Chlmec A–Streda nad Bodrogom A 2:16, királyhelmecci pontszerzők: Balogh Márk, Horcsin Tibor 1-1, bodrogszerdahelyi pontszerzők: Csorosz Patrik, Lázár János, Szabó Patrik 4-4, Jozef Juras 2, Szabó P.–Szabó Lajos, Lázár–Gulyás Szabolcs; Vojčice D–Čierna nad Tisou A: 16:2, tiszacsernyői pontszerző: Parnahaj Tamás 2; Michalany B–Kráľovský Chlmec B 14:4, királyhelmecci pontszerzők: Szakszon Oszkár 2, Varkonda Dávid 1, Szakszon–Szabó Ferdinánd.

Az állás: 1. Michalany 39 pont, 2. Streda nad Bodrogom 36, 3. Somotor 27, 4. Pribeník 27, 5. Kráľovský Chlmec A 27... 7. Čierna nad Tisou 21... 10. Kráľovský Chlmec B 15. (pan)

5. LIGA, nagymihályi–szobránci csoport, 15. forduló, a 9–14. helyért: Michalovce E–Krišovská Liesková A 14:4, mokcsamogyorósi pontszerzők: Oláh Péter 3, Horkay Ottó 1.

Az állás: 1. Blatná Poliaka 26 pont, 2. Bajany 25, 3. Budkovce C 24... 6. Krišovská Liesková 14. (pan)

► Sakk

3. LIGA D3, 8. forduló: MŠK Energetik Veľké Kapušany–TJ Slávia **UPJŠ** D Košice 4:4, nagykaposi pontszerzők: Papp László, Remák Dezső, Vajó József 1-1, Arkagyij Vorovics, Kendi István 0,5-0,5.

Az állás: 1. Slávia **UPJŠ** D Košice 19 pont, 2. Veľké Kapušany 16, 3. 1. ŠK Košice B 13.

(pan)